1980 SEP 24 KÖZPONTI KÖNYVTÁR

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXII. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM — ÁRA: 1.20 FT — 1980. SZEPTEMBER 19.

Tanévnyitó ünnepség

A 33. TANÉVET megnyitó ünnepi tanácsülésre szeptember 13-án került sor az egyetem aulájában. A Himnusz elhangzása után az elsőéves hallgatók képviselői megkoszorúzták Marx Károly szobrát.

Csizmadia Ernő, az egyetem rektora köszöntötte a jelenlevő vendégeket, az egyetem oktatóit és a hallgatókat.

Az elsőévesek fogadalomtétele Fotó: Radványi Zsolt

Külön üdvözölte *Maróthy László*t, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját, a KISZ KB első titkárát, *Molnár Endré*t, a budapesti pártbizottság titkárát, *Gaál Lászlónét*, a IX. kerületi PB első titkárát, *Voksán József*et, a Pedagógus Szakszervezet főtitkárát és *Drecin József* művelődési miniszterhelyettest.

Az ünnepi beszédet *Páli Lászlóné*, az általános kar dékánja tartotta. Elemezte az egyetemen folyó oktató-nevelő munkát a tanárok és diákok viszonylatában.

„Mindannyian tudjuk, hogy nem vagyunk önálló sziget a népgazdaságban, a társadalomban, ahogy hazánk sem képes függetlenítenie magát a világgazdaság alakulásától, változásaitól, annak közvetlen hatásaitól. Úgy gondolom, hogy ez évben még többet kell tennünk — tanároknak, dolgozóknak, diákoknak egyaránt —, hogy felismerjük és megértsük a világgazdaságban fellelhető legfontosabb tendenciákat, hogy azokat ne egyszerűen eltűrjük, hanem azokhoz aktívan alkalmazkodva tevékenykedhessünk.

Az MSZMP XII. kongresszusa nemzeti programként fogalmazta meg a legfontosabb tennivalókat. Jelzésként hadd említsek meg néhányat közülük: a fejlődés minőségi tényezőinek előtérbe állítása; a termelés nemzetközi versenyképességének erősítése, s ezek révén a népgazdaság külső és belső egyensúlyának javítása; a hatékonyság erőteljes növelése; fokozódó részvételünk a nemzetközi munkamegosztásban, különösen a KGST országaival; a tudományos eredmények gyakorlati alkalmazásának tökéletesítése.

E tanévünk, az 1980/81-es év egyben az ötödik ötéves terv befejező, és a hatodik ötéves terv kezdő éve is. A gazdaságban folyamatosan és nagyon kritikusan számvetést készítünk, és lényegében kialakítottuk a következő ötéves tervet. Az értékelésben, az összefüggések feltárásában és a tervek, szabályozók kidolgozásában sok munkatársunk aktívan vett részt.

Ebben az évben ötéves tudományos tervünk teljesítéséről is számot adunk, és el kell készítenünk a következő öt év tudományos tervét is. Eddig is, de ezután még inkább kívánatos erőink koncentrálása, az országos kutatási programokhoz való csatlakozás. Már ez évtől is igyekeznünk kell az anyagi, erkölcsi elismerés olyan láncolatát kiépíteni, hogy az a közös munkában résztvevők számára a jelenleginél kedvezőbb helyzetet teremtsen, lehetőleg jobbat, mint ami a csak »magányos« kutatások esetében elérhető."

KIEMELTE A TUDOMÁNYOS nézetek nyílt és jó szellemű megvitatásának fontosságát, a TDK patronálásának szükségességét. Felhívta a figyelmet arra, hogy egyetemünk rendezi tavasszal az Országos TDK marxizmus—leninizmus szekciójának ülését. „Jobban kell figyelnünk a gazdasági élet területein más egyetemeken, kutatóintézetekben megindult kezdeményezésekre és hasznosítani kell ezek tapasztalatait. Integrációs törekvésünket természetesen egyetemen belül is komolyan mérlegelni kell."

Felhívta a figyelmet arra, hogy meg kell vizsgálni az alternatív blokkok rendszerét, és a számítástechnika oktatását egyetemünkön. „Nem kisebb jelentőségű az a feladat, amit egyetemünk pártbizottsága és az egyetemi tanács tűzött e tanév napirendjére: megvizsgálni, értékelni és segíteni az egyetemi ideológiai tanszékek kutatómunkáját. Joggal várhatjuk el munkatársainktól, hogy nyújtsanak segítséget e témák eredményes vizsgálatához és a levont konzekvenciák érvényre juttatásához."

(Folytatás a 2. oldalon)

Maróthy László elvtársat fogadja az egyetem vezetése szombaton, a reggeli órákban

Csizmadia Ernő rektor megnyitja az 1980/81-es tanévet

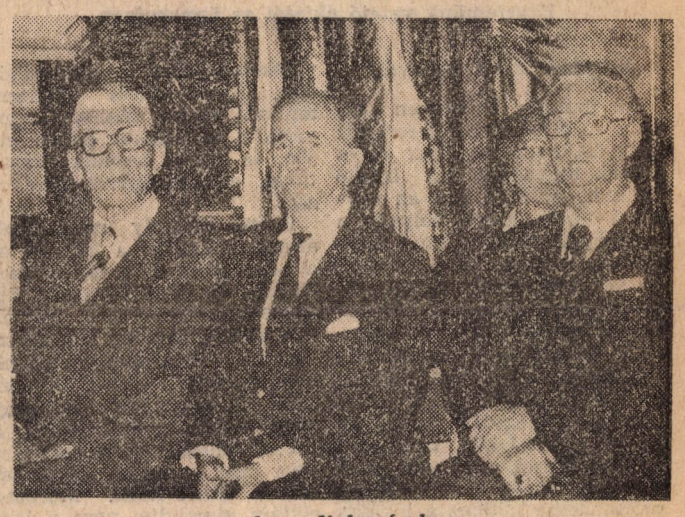

Aranydiplomások

Más szem többet lát

Sokszemközt Boglárlellén

Az egyetemi KISZ szeptemberi aktívatáborának — *Hardi Péter* külpolitikai tájékoztatója, *Sándor Péter* KISZ-ről szóló előadása, a küldöttértekezleti határozatok végrehajtásának megszervezése, vonzó szabadidő-programok mellett — *legfontosabb eseménye* azon a napon zajlott, *amikor egyetemünk rektora, párttitkára, valamint a karok dékánjai és párttitkárai látogatták el közénk*, ismertették elképzeléseiket, és meghallgatták a mieinket.

★

— Elsőként *a felsőoktatás helyzetét elemző országos vizsgálat eddigi eredményeiről számolok be* — kezdte felszólalását *Csizmadia Ernő*, egyetemünk rektora —, másodiknak *az egyetemi élet tapasztalatairól*, új éves munkatervünkről beszélek, harmadiknak *az egyetemi küldöttértekezletnek az egyetemi vezetésre vonatkozó határozataival*, valamint *a KISZ KB akcióprogramja minket érintő részeivel foglalkozom*, befejezésül pedig *válaszolok a feltett kérdésekre.*

Felsőoktatásunk egyik legégetőbb problémája — emelte ki a rektor elvtárs — az, hogy felvételi rendszerünk a fiatalokat már 18, sőt 14 éves korban életpálya-választásra kényszeríti. Tovább súlyosbítja a problémát, hogy *a felvételi rendszer tökéletlensége folytán nem feltétlenül a legrátermettebbek kerülnek egy-egy szakma közelébe.* Ráadásul — az értelmiségképzés rovására — *az egyes egyetemeken, szakokon túlságosan erőteljes a szakirányultság*, s ez alig teszi lehetővé, hogy valaki esetleg — általános műveltségére erőteljesen támaszkodva — netán más szakmában helyezkedhessen el diploma után.

Felmerül a kérdés, *nem lehetne-e a jövőben egyetemünkön e problémákat — legalábbis részben — kiküszöbölni?* El tudnám képzelni, hogy *a meritési bázis javítása érdekében több hallgatót vennénk fel az egyetemre, s az első időszakban szelektálnánk.* Aki ekkor megállná a helyét, az szerezhetne közgazdász képesítést, *a gyengébbek pedig valamiféle ügyviteli jellegű képesítést kaphatnának* rövidebb idő alatt. Talán a jelenleginél *szerencsésebb lenne, ha mindenki elsajátítana egy jelentősebb méretű közgazdasági törzsanyagot*, és csak később kerülne sor bizonyos szakorientációra, specializációra, épp azért, *hogy a külkereskedő például ne csak külkereskedő legyen, hanem valóban közgazdász, és az egyes szakok közt nagyobb lehessen a diákok mozgása.*

Ilyesféle irányban tapogatózik az országos elemzés is.

Emellett foglalkozik még — többek között — a nappali és a munka melletti képzés problémáival. (Hogy vajon azonos tartalmú-e a kétféle diploma?)

Foglalkozik *a kutatás és a felsőoktatás kapcsolatával.* A jövőben felismerve, hogy a felsőoktatási intézmények nem csupán „szakembergyárak", *az eddiginél kevésbé határolják el egymástól a kutatási és felsőoktatási intézményeket.* A jövőben fokozottan kívánják támogatni az egyetemi és főiskolai kutatómunkát. *Az elemzés szól a hallgatói kutatómunkáról is.*

Foglalkozik *a neveléssel* is. Előtérbe helyezi a személyi és anyagi feltételek javítását. Ezen belül *nagy súlyt fektet a szükséges rekonstrukciókra* (kiemelve a közgazdasági egyetem és az ELTE bölcsészkar rekonstrukcióját), valamint — ez a mi egyetemünkön szinte életbevágóan fontos — *az oktatás felszereltségének javítására.*

Sürgős *intézkedéseket javasol a hallgatók életkörülményeinek javítására. Fő feladat a diákotthoni ellátás és más diák-szociálisintézmények fejlesztése.* Hosszú távú tervként az önálló szerény

megélhetést biztosító ösztöndíjakat

helyezi kilátásba, rövid távon pedig *az ösztöndíjak reálértékének gyors helyreállítását sürgeti.*

— A vizsgálat fejleményeiről későbbiekben újabb tájékoztatást kapnak — fejezte be összefoglalását rektorunk, majd az éves munkaterv ismertetésére tért.

— A munkaterv a tananyagfejlesztés, az oktatásszínvonal fejlesztése, a nevelésfejlesztés és a tudományfejlesz-

(Folytatás a 4. oldalon.)

Gólyatábor Tekeresen

Az összerázódás hete

A gólyák tanév előtti programja az idén a szokásostól eltérően alakult. A gólyatábort nem augusztusban rendezte az egyetem KISZ-szervezete, hanem összekapcsolta az őszi mezőgazdasági munkával. Tíz tankör Alsótekeresen töltötte el azt az egy hetet, amely mindnyájuk emlékei között jelentős helyet foglal majd el, hiszen az események beváltották a hozzájuk fűzött reményeket, sőt talán nagyobb élményt jelentettek, mintsem várták.

A legkevesebbet a táborrendszerről és a munkaszervezésről kell szólnunk, de nem azért, mert olyan rossz volt, éppen ellenkezőleg: táborrend szinte nem is volt. Mindenki akkor feküdt le, amikor akart, és addig bolondozott, ameddig „humorzsákja" és ereje tartott. Azt, hogy tanárok is voltak a táborban, észre sem lehetett venni. Néhány fiatal nevelőtől meg is kérdezték, nem SZET-es e véletlenül. *Felber Mária* táborvezető sem panaszkodhatott. Rendbontással nem találkozhatott, és a viszonylagos lazaság nem ment a munka rovására.

A gazdaság elvárásai és juttatásai is kellemes meglepetést okoztak. A munkaszervezést nem érhette vád, reggelenként nem kellett a hidegben reszketve várakozni a buszokra, a norma viszonylag alacsony volt, és ha a gólyák nem gyümölcsöt szedtek, hanem gyomláltak, a nehezebb munka okozta elkeseredést magasabb bérekkel ellensúlyozták. Sok más gazdasággal ellentétben esőben nem „hajtották ki a népet", hogy megvárják, míg eláll a zuhogás, hanem délutánra tolták a munkát. A rossz idő miatt kiesett napon pédig „álláspénzt" fizettek. Az ellátás is meglepően jó volt. Ami pedig a leglényegesebb, az egész délután a gólyák rendelkezésére állt, bőven jutott idő a lehető legváltozatosabb műsorok, játékok lebonyolítására.

Homo ludensek gyülekezete

Az egyes emberek csoporttá kovácsolódásának próbaköve volt — a munkán kívül — a közös programok sikere, vagy sikertelensége is, az, hogy mennyire tudnak emberek együtt játszani, felszabadultan beszélgetni, levetkőzni a gátlásokat, régi kötöttségeket felbontani, újakat létrehozni, a kudarcokat átértékelni.

A bátortalanság feloldásához az instruktorok tették meg az első lépéseket. Már a legelső estén tréfás műsort adtak, és megvetették az úgynevezett keretjáték alapjait, az ember teremtése humoros bemutatásával. A tíz csoport között kisorsolták, melyek személyesítik majd meg az őskor, ókor, középkor, kapitalizmus és szocializmus legjellemzőbb vonásait. Eleinte úgy tűnt, hogy nehezen indul be a gépezet. Hétfőn mindössze egy focimeccset sikerült lejátszani. A kapitalizmus

(Folytatás az 5. oldalon)

Tanévnyitó ünnepség

A tanévnyitó ünnepi beszédét Páli Lászlóné, az általános kar dékánja tartja.

Egyetemünk vezető oktatói az ünnepségen

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ünnepi beszédben ezután az elsőévesekhez fordult: „Kérjük, hogy fogadják el, és tegyék magukévá az önálló szellemi erőfeszítést az egyszerű »befogadás« helyett, a továbbgondolást, a sima megtanulás helyett, az ismeretek önálló integrálását, szintézisét a »csak a vizsgán túl legyek« szemlélet helyett, mert egyetemi jellegű munkájukat valójában csak ez jelentheti... És még valamit: közös munkánkat emlegetve eddig az egyetem diákjairól, tanárairól és dolgozóiról volt szó, mint akiket a közös célért közös erőfeszítésre kötelez a hivatás szeretete. Ne feledkezzünk el azonban arról, hogy az önök tanulását, értelmiségivé és szakemberré válását még sokan támogatják. Népgazdaságunk — jelenlegi szűkös helyzetében is — komoly összegeket áldoz képzésükre, egyetemi tanulmányaik folytatására, ami évente több mint százmillió forintot tesz ki!"

BEFEJEZÉSÜL a következőket mondta: „Egy-egy ország rugalmas gazdasági reagálása igen nagy mértékben lakosságának műveltségén, felkészültségén, szakembereinek tudásán, »a kiművelt emberfők sokaságán«, intézményrendszerének korszerűségén múlik.

Olajat, vagy ércet csak annyit termelhetünk ki, amennyivel rendelkezünk. Hazánkat nem tehetjük olajkitermelő nagyhatalommá. A szellemiek fejlesztésében viszont lehetőségeink korlátlanok. Ennek tudatában, és ennek felelősségével kell hozzákezdenünk mindennapi tevékenységünkhöz az új tanévben. Elkötelezettséggel és szorgalommal. Áldozattal. És örömmel!

Reméljük, hogy egyetemünk és szocialista hazánk javára továbbra sem fogjuk nélkülözni azok támogatását, akik az egyetem falain kívül eddig is sokat segítettek, és minden előrehaladásunkban közreműködtek, mellettünk álltak.

E gondolatok jegyében az 1980/81. tanév kezdetén egyetemünk minden munkatársának és hallgatójának jó egészséget, eredményes munkát kívánunk."

EZUTÁN MARÓTHY LÁSZLÓ emelkedett szólásra. Tolmácsolta Kádár János üdvözletét és jókívánságait.

A most kezdődő tanév a nyolcvanas évek első tanéve, azé az évtizedé, amelyről mindnyájan szeretnénk tudni, hogy mi lesz a vége. Határozott célú, országot építő program nyilvánul meg a XII. pártkongresszus határozataiban. Olyan reális program, amivel bizton mehetünk tovább a szocialista építés útján, és amely népünk akaratával, eltökéltségével találkozik.

Eléggé komoly nehézségek állnak előttünk: a háború és a béke kérdése, a fejlett szocialista társadalom anyagi feltételeinek biztosítása. Miközben ezek a gondok foglalkoztatnak bennünket, népünk szorgalmasan aratja a termést, amelyet nagy hozzáértéssel készített elő, tervezi a jövőt, amiben soha annyira nem volt szükség az emberekre, mint most. *Maróthy* elvtárs elmondta, nem a legderűsebb kép tárult elé, mikor átlépte az egyetem kapuját, a vendégeket az egyetemen deszkapallók fogadták. Azonban az egyetem erőssége nem az épület, hanem a nagy tudású professzorok és a hallgatók, akik a tudást akarják megszerezni. Társadalmunknak komoly elvárásai vannak az egyetemmel szemben a közgazdaságtudomány további fejlesztése, a kitűnő szakemberképzés, és a nemcsak politikai, hanem erkölcsi értelemben is példamutató belső légkör terén.

Befejezésül sok sikert kívánt a tanévhez.

Maróthy László elvtárs beszéde után *Cs. Németh Lajos* színművész szavalta el Vörösmarty Mihály: „Gondolatok a könyvtárban" című versét. Ezt követően Csizmadia Ernő átadta az idős közgazdász szakembereknek az arany-, és ez alkalommal először a gyémántdiplomát. *Dr. Rabcsák Lajos* gyémántdiplomás magas kora és betegsége miatt az ünnepségen nem tudott megjelenni. Aranydiplomát kapott *dr. Benkő Jenő, dr. Kiss Béla, dr. Bartin Albert, dr. Hajnal Lajos* és *dr. Megyesi Schwartz Alfonz.* A kitüntetéseket *dr. Kiss Béla* köszönte meg.

SZÉP HAGYOMÁNYAINK SZERINT ezután tették le az elsőéves hallgatók az esküt, majd címzetes egyetemi tanárok és címzetes egyetemi docensek kinevezésére került sor. Címzetes egyetemi tanár lett *Berend Iván,* címzetes egyetemi docens pedig *Tardos Márton, dr. Homoki József, dr. Villányi Miklós, dr. Hetényi István* és *dr. Tibor László.*

A rektor ezután ismertette a tanulmányi versenyek győzteseinek a névsorát.

A tanévnyitó ünnepség befejezéseként rövid műsort adott az énekkar. Végezetül az Internacionálé hangjai csendültek fel.

Dukász

Egy munkavállaló 19 és fél ponttal

Csinos lány pördül meg a bejáratnál, és beteszi maga után az ajtót. Határozott kézszorítás után mindjárt a lényegre tért. Munkára jelentkezett.

— *Csináltál már valami hasonlót korábban?*

— Természetesen — volt a válasz, és azonnyomban elmeséli, hogy néhány hónapig az Észak-Magyarországnál dolgozott. Amolyan külső-belső munkatárs volt, már ami az anyagiakat illeti. Nem volt státusza, a honoráriumalapból fizették. De ugyanannyi cikket adott le, mint a belső munkatársak.

— *Akkor te egyenesen az életből jöttél.*

— Hát, ha lehet így nevezni... Az érettségi után betegség miatt kihagytam egy évet, de feltett szándékom volt, hogy ezalatt is azzal foglalkozom, amit majd egyetem után szeretnék csinálni.

Szinte tálcán kínálta fel Glódy Andreának a szerencse a megyei újságot.

— Reggel fél 9-kor jelentkeztem, és már délelőtt 10 órakor a lap kiküldött tudósítójaként egy nemzetközi konferencián vettem részt — meséli élményeit.

— Tulajdonképpen a gazdaságpolitikai rovatba dolgozott, de sport kivételével mindent írt. Egyet külön is megemlít: a mozgáskorlátozottakról szóló cikksorozatát. Ebbe beleadott mindent. Szívesen gondol vissza rá.

— *És hogy szakadt meg szépen induló karriered?*

— Áprilisban tettem le a tollat. Attól kezdve készültem az egyetemre.

Eredetileg a Szovjetunióban a Nemzetközi Kapcsolatok Intézetében (MIMO) akart továbbtanulni. — Nem volt elérhetetlen számára, hisz kitűnő tanulója volt a miskolci Földes Ferenc Gimnáziumnak, szerette az oroszt, a magyart és a történelmet. De mint kiderült, a MIMO ez évben nem indított újságíróképzést. A csalódást könnyen túlélte, mert szívesen jött a közgazdasági egyetemre is.

— *Mennyit tanultál a felvételire?*

— Napi nyolc-tíz órát. Ezalatt a néhány hónap alatt ismerkedtem meg igazán a matematikával. — A miskolci egyetem egyik oktatója készítette fel óránként 150 forintért, kitűnő eredménnyel.

Glódy Andrea egyike azoknak, akik idén 19,5 ponttal felvételiztek.

— *Mi jót és rosszat hallottál egyetemünkről?*

— Például azt, hogy a hallgatók itt úgy tanulnak számítástechnikát, hogy nem is látnak számítógépet, úgy programoznak, hogy nem is tudják, mit csinálnak. Ez mindenesetre nem túlságosan bizalomgerjesztő — mondja. Kíváncsivá teszi viszont néhány jónevű oktatónk. Reméli, mint tanítványnak lesz szerencséje Berend T. Ivánhoz és Stark Antalhoz.

Még néhány hét választ el bennünket a tanítás kezdetétől. Ettől függetlenül Andrea gyakran bejár az egyetemre. Beszagol egy-egy előadó, szemináriumi helyiség levegőjébe. S miközben albérlet után kutatott, Újpest utcáin kódorogva, már minden gondolata idefűzi.

— *Vajon mi lesz a kitűnő tanulóból az egyetemen?*

— Nem. Eminensségről itt szó sem lehet. Ennél sokkal többre készülök. Biztos lesz olyan tárgy, amihez foggalkörömmel ragaszkodom, és lesz, ami kevésbé érdekel. S ha valamiben el akarok mélyedni, az óhatatlanul más tárgy rovására megy. Szeretnék TDK-t és újságot írni. Jó lenne sok érdekes TIT-előadásra eljutni. Szeretnék sokat látni, hallani, amire itt Pesten sokkal több lehetőségem lesz, mint Miskolcon.

— *Ez az. Pest. Gondolom, számodra ennek is külön varázsa van.*

— Nem új számomra. Gyakran jártam Pesten. Az tény, hogy sok előnye van. Minden gyorsan elérhető, de megmondom őszintén, gyűlölöm a sok villamosozást, buszozást. Rengeteg időm megy el vele, és még olvasni sem tudok közben.

— *Van még jó néhány időrabló dolog, amivel találkozni fogsz. Mi a véleményed például a párválasztás kérdéséről, ami szintén rendkívül időigényes?*

— Az biztos, hogy az ember szabad idejét elveszi a párkapcsolat. Ennél már sokkal jobban ösztönöz a tanulásra a házasság, ha nincs gyerek. S mivel általában az egyetemista házaspárok gondtalanabbul élnek, nem is nagyon ódzkodnak ellene. Talán az újságírói tapasztalat beszél belőlem, de én ellene vagyok a diákházasságnak. Sok olyan esetet láttam amikor a végzés után egyszerre szétoszlottak az illúziók. A lakásgond, a rossz munkahelyi légkör hozzájárul a diákházasságok felbomlásához. Én mindenesetre az egyetem után szeretnék házasságot kötni — magyarázza nagyon öntudatos véleményét Andrea, de azért óvatos is, mert mindjárt hozzáfűzi: persze, az ember az eszével gondolkodik, és legtöbbször egészen másképpen történnek a dolgok.

— *Szóval, eredetileg munkáért jöttél?* — kanyarítom a lényegre a beszélgetést. — *Hát akkor lássuk, mi legyen az?* — Megbeszéljük az első cikktémát, aztán búcsúzik. Élénkbarna szemével végigpásztázza a szerkesztőséget, mintha csak azt mondaná — ez lesz hát az új munkahelyem.

—it

STU GE-tábor — Debrecen

Van szerencsém mindenkivel tudatni, hogy minden idők legrendkívülibb SG-tábora volt az idén. Ennél esőbbre nemigen emlékszik senki. A dolog úgy kezdődött, hogy a jugoszláv, az osztrák meteorológia, valamint a nyíregyházi jós előrejelzései alapján 30 százalék esős napot irányoztunk elő a kéthetes táborra. Örömmel jelenthetem, hogy az egyetem pénzügyi osztályával, a Hajdú-Bihar megyei tanáccsal, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem KISZ-bizottságával karöltve sikerült a tervet túlteljesíteni és az 50 százalékkal új stúdiumcsúcsot állítottunk fel.

No, de félre a tréfával, az idei stúdiumtábort azért nem tudta megzavarni az időjárás. Két hétre jöttünk össze Debrecenbe (120 középiskolás és 50 diáktanár) azért, hogy együtt készüljünk a felvételire, s hogy emellett ne csak jól, hanem nagyon jól érezzük magunkat. Napi 6—8 óra kemény tanulás egynapos szünettel — bizony megfeszített munkát jelentett tanárnak, diáknak egyaránt. Szakmailag mindenképpen jobb volt a tábor, mint a tavalyi. Pg-ből és matekból egy erősen megfialított gárda tanított, s ennek ellenére a tanítás színvonala emelkedett. Töriből a már megszokott emberek voltak ott, összeforrott csapatot alkotva.

Végre sikerült a középiskolások tábori meghívására egy elfogadható rendszert kidolgozni, így az ő tudásszintjük magasabb volt a múlt évinél. Bizony sok diáktanár mondta meglepődve és boldogan, hogy kellemesen csalódott csoportjában, s hogy a tanítás nem is annyira fárasztó dolog, mint örömteli munka.

Persze az órákon kívül mindig jöttek-mentek a csoportok, közben egy jó kis foci (lányoknak is!), este közös programok, utána pedig csoportösszejövetel egy szobában (ez utóbbit sokszor zárta egy kiadós párnacsata), úgyhogy garantáltan nem lehetett betartani az esti tízórás takarodót. Igen tisztelt egyszemélyes gazdasági igazgatóságunk, *Gabó (Harmos Gabriella)* indította a lefektetést, ez viszont a fiúszobákban hatalmas tetszést aratott, s pillanat alatt rengeteg kérdés vetődött fel az egyetemről, középiskoláról egyaránt. Erre *Karesz (Kovács Karesz)* lépett erényesen közbe, mire ugyanez volt tapasztalható a lányszobákban. Végül 11-kor a sort én zártam, bevetve minden táborvezetői tekintélyemet és fél 12-re már el is nyugodtak a kedélyek.

Ekkor még korántsem fejeződött be egy tábori nap. Csak ezután tudtak a szem. vezetők készülni a másnapi órákra és a tanulókban még éjjel két órakor is álmosan olvasgató diáktanárokat lehetett látni. De a szemináriumokon kívül előadások is voltak. *Hild Márti* és *Harmat Zsiga,* akik egyetemista emlékezet óta megrögzött stúdiumosaink, segítettek ezeket megszervezni, megtartani.

Idén sok közös programot szerveztünk és sikerült ezekkel nemcsak az embereket, hanem a csoportokat is közelebb hozni egymáshoz, feloldani elszigeteltségüket. Ilyen volt a magas színvonalú *Pantha Rei* koncert, a sok vitát kiváltó két film (Ragyogj, ragyogj csillagom; Extázis 7—10-ig), a kevésbé sikerül népzenei fesztivál gálaestje, a már hagyományos Fellegi koncert stúdiumszerte híres amerikai darabjával, nagy sikerű discók és szem. vezetői műsorok. Ez utóbbin sikerült bebizonyítanunk, hogy az egyetemisták legalább olyan komolytalanok (sőt!), mint a középiskolások.

Egy szem szabadnapunkat eredetileg sportnapnak terveztük, erre természetesen reggeltől zuhogni kezdett az eső. Egész délelőtt *Hoskó Lacival* rohangáltunk, telefonálgattunk tornaterem után, s mire találtunk, addigra elállt az eső. Végül is fáradtan, csuromvizesen, de boldogan mentünk este fürödni, győztesek és helyezettek egyaránt.

Tréfás logikai házi versenyünkön, a NAPRÓL-NAPRÁN szinte minden csoport versenyzett és sajnos a sok jó megoldásnak tudható be, hogy este az első emelet lány részén a középiskolások nem tudták mire vélni a 101-esből kitörő hangzavart. Ugyanis ekkor Pávó Kati, a verseny főszervezője tartott felolvasást az aznapi megoldásokból, hatalmas tetszést aratva.

Hagyományos össztábori vetélkedőnk elmaradhatatlan Showman-jei, *Horn Gábor* és *Hann Petya* új ötlettel álltak elő. A Kőrösi-féle „félelmetes" vámpír-keretjáték mellett idén megrengezték a Rabszolgák Rangadóját, s a következmény nem is maradt el rengeteg hagyományos Fellegi-koncert A verseny már a kezdet kezdetén két pártra szakadt, patríciusokra és rabszolgákra. Nyilván a szem. vezetők lettek a rabszolgák, akiket így a verseny alatt meghatározhatatlanul mozgó árfolyamokkal lehetett megvenni. Erre hatalmas hangzavar támadt, az árverés nagyon felkorbácsolta az indulatokat (néha a szemináriumvezetőknél is).

Utolsó nap reggel a tanulástól, a programoktól (az előző esti discótól) teljesen kifáradt, de jó hangulatú társaság ült fel a vonatra. Új ismeretségek, barátságok kötődtek, és sajnos újra vége egy jó hangulatú és eredményes táborbnak. De a kapcsolatok nem szakadtak meg. Már a tábor után közvetlenül megindultak a levelek, nem egy szem. vezető mesélte most szeptemberben, hogy gyerekei honnan írtak üdvözlőlapot, több oldalas levelet. Szeptembertől megindul a tanulmányi munka, a matek—pg—töri levelezés. A következő tavaszi táborban már jó ismerősökként találkozunk szem. vezetőkkel, diákokkal egyaránt, hogy akkor teljes energiával készüljünk a felvételire még ennél is jobb hangulat közepette.

Szmicsek Sándor
táborvezető

Csendesek a hangfalak

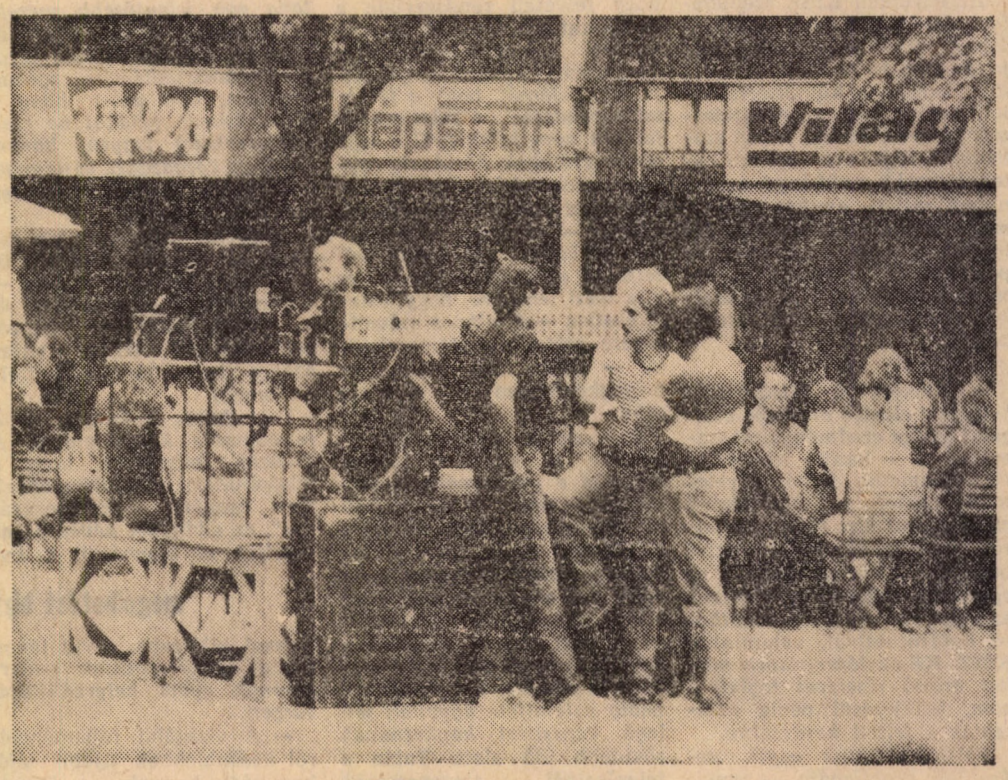

Mi újság így koncert előtt?

Bunda vagy nem bunda?

A kollégiumi felvételek nyomában

Senki nem tudhatja előre, hány tízezer forintot fizet majd ki albérletre, míg felépíti saját négy szürke falát maga körül. Különösen nehéz azoknak a helyzete, akik egyetemi éveik alatt is Kispestre, Rákospalotára, Budaörsre járnak „haza", gyakran az utolsó busszal, s még így is félbehagyják a Polvaxot, veszekszenek a főbérlővel, meddig éghet a villany, hányszor lehet egy héten fürdeni, ki jöhet látogatóba, s mindezért súlyos pénzeket fizetnek. Sokért nem adnák, ha valaha nyugodt körülmények között biztos tető lenne a fejük fölött.

Például, *ha valamilyen csoda folytán kollégisták lehetnének.* Csakhogy *a Közgáz* ebben a témában néhány más egyetemhez képest legföljebb *a nyeretlen kétévesek reményfutamában indulhatna.* Így aztán minden év elején felröppen a hír: idén is volt bunda a kollégiumi felvételeknél.

★

S bizonyíték persze bőven akad. Mert ki ne hallott volna olyan valakiről, akinek a barátja látta, amikor egy ismerőse hallotta, hogy egy csoporttársának a rokona pesti, és hatodik kategóriás létére halasztott vizsgája ellenére a Kinizsiben lakik. Vagy ennek az ellenkezőjéről, hogy valaki alacsony kategóriás, fél napi vonatozásra lakik, még jó tanuló is, de mindig kigolyózzák a koleszból.

Nem sejtettem, milyen nehéz fába vágom a fejszémet, amikor belemerültem a témába. Mert nézzük a tényeket! Némi utánjárással a dékáni hivatalokban elkészítettem *tizenegynéhány táblázatot* a kollégiumba felvett hallgatók kategóriabesorolásáról és tanulmányi átlagáról szak-, évfolyambontásban. Ezekből nem sok látszott, ezért összegezem *egyetlen táblázatban. (Lásd lent.)*

Fogadjuk el, hogy az első négy kategóriába tartozó hallgató vita nélkül jogosult a kollégiumra, ha persze tanulmányi eredménye meghaladja az elvárt 3,00 minimumot. A táblázatból az látszik, hogy a kollégistáknak kicsivel több, mint a fele tartozik ebbe a minden mérhető szempontból „tiszta" jobb felső téglalapba. Negyvenhat azoknak a száma, akik alacsony kategóriások, de átlaguk a megengedett alatt van. Vajon kik ők? Még a kollégium sem képes megfelelő ösztönzést adni korábbi tanulmányi hátrányuk ledolgozására? Vagy minden anyagi támogatás ellenére dolgozniuk kell tanulás helyett? Esetleg lógnak biztos helyzetük tudatában? Vannak aztán a magas kategóriások, akik viszont megfelelően tanultak. Protekcióval kerültek be? Vagy a közösségi munkájukat figyelembe véve? Esetleg a felvételeket elbírálók is tudják, hogy a kategóriabesorolás mennyire torzítja a valós vagyoni helyzetet? S van még a szerencsére nem túl népes társaság, akik mindkét alapvető szempontból vitathatók, mert egyik követelménynek sem tettek eleget, mégis kollégisták. Ki vagy mi szól egy hatodik kategóriás, 2,62-es mellett? Vagy egy harmadéves, ötödik kategóriás, 2,37-es érdekében? Milyen egyéb szempont lehet az ajánlólevele egy negyedévesnek az ötödik kategóriája és a 2,50-e mellé? S hogy lesz valaki másodévesen ötödik kategóriás létére szeptemberi rektori utóvizsgával szakkoleszos?

Legjobb választ ezekre a kérdésekre a felvételi bizottság tagjától, a Kinizsi igazgatójától, Hőgye Mihálytól kaphatok.

— *A kollégiumi felvételek első szakaszában az illetékes rektorhelyettes a diákönkormányzatra bízza a döntést. Idén az összes férőhely 95 százalékáról a diákbizottságok döntöttek.* A tavalyi kollégisták a kollégiumi indexszel, a kívülről próbálkozók kérvénnyel neveztek az elbírálásra. A döntésnél a működési szabályzat viszonylag rugalmas szempontjait veszi figyelembe a diákbizottság. *Legfőbb érv a szociális helyzet, ami nem feltétlenül azonos a kategóriabeosztással, és a tanulmányi eredmény,* ezenkívül a kollégiumban és az egyéb területen végzett társadalmi munka számít. A magas kategória nem egyértelműen kizáró ok.

A második felvételi szakasz *augusztus közepén a fellebbezések elbírálása.* A bizottságban ekkor *a döntési jog a rektorhelyettesé,* a szempontok ugyanazok, mint az első körben. Mint minden szubjektív megítélésnél, itt is kevés az objektív mérce.

— Szerinted van protekció kollégiumi felvételeknél?

— Nálam nincs.

★

Vegyük újra kézbe a statisztikát! A „jobb felsőkre" nem is vesztegetünk szót, bár kiderül, hogy fegyelmi ügy után vagy kihívóan passzív magatartás esetén előfordulhat, hogy jobb kollégiumból rosszabba költözteti őket a DB. *Az alacsony kategóriások* gyenge tanulmányi átlagának sok oka lehet. Általában nem a lógás jellemző rájuk, hanem előfordul, hogy *dolgoznak az egyetem mellett, vannak közöttük gyengébb képességűek,* akiknek enynyire futja, de többségük aktív a kollégiumi életben. *Róluk a DB általában jó véleménnyel van, és támogatja a felvételüket,* igaz, többnyire nem a Kinizsibe kerülnek.

A magas kategóriásokkal kicsit más a helyzet. Ők is tudják, hogy a *felvételük bizonytalan,* ezért *év közben jó közösségi munkával, magasabb tanulmányi átlaggal igyekeznek a helyüket biztosítani,* ezt az adatok is igazolják. A kollégiumban töltött idő alatt a diákbizottság emberileg jól megismeri őket, a munkájukat, és ennek ismeretében dönt.

— Igaz-e, hogy a funkciót viselő diákok előnyt élveznek?

— Igen, álláspontom szerint ők többet is dolgoznak.

— Abban az esetben, ha egy DB-tag tanulmányi eredménye nem éri el a 3,00-et, DB-tagsága enyhítő vagy súlyosbító körülmény a felvételnél?

— Ilyenkor alaposan megvizsgáljuk a végzett munkáját, és ennek alapján általában a felvétele mellett döntünk.

— Nem árt ez nagyon a diákbizottság hírének?

— Kétségtelen, nem előnyös, ha ilyen előfordul. De általában a következő választáson nem kerül be a DB-be az illető.

— Nézzük most a legvitathatóbb eseteket. *Illő volna szerintem, ha az 1,00 átlag eleve kizárná a kollégiumi felvételt.*

— Ez általában így is van. De tavaly év végén például a szokásosnál többen buktak meg a pg-szigorlaton. Nekünk abban kellett állást foglalnunk, hogy ragaszkodunk-e szigorúan a paragrafus betűihez vagy nem. Végül *a rektorhelyettes egyetértésével úgy döntöttünk, hogy utolsó próbálkozásuk eredményéig előlegezzük nekik a bizalmat.* Körülbelül öt *SZET-es és ÉSZET-es hallgatónak* is lezáratlan még a féléve, de őket ennek ellenére *kötelesek vagyunk felvenni a kollégiumba.*

— A 3,00 alattiak közül néhány konkrét esetre azért hadd kérjek magyarázatot.

— Van például közöttük egy negyedéves közlekedés szakos hallgató, ötödik kategóriás, 2,50-es átlaggal. A rosszul sikerült féléve alapján a DB az első körben elutasította, annak ellenére, hogy egyike volt a Kinizsi legaktívabb lakóinak. Takarítói munkáját a döntés ismeretében is folytatta a nyári szakmai gyakorlata alatt, fellebbezett, és augusztusban helyet kapott. Az első kategóriás 1,00-ás hallgatóleány pg-ből rektorizik, a kollégiumi közélet egyik legmegbízhatóbb tagja, ezért szerintem megérdemelten kapott felvételt.

— Igaz-e, hogy aki elsős korában kollégista lesz, „egyetemfogytiglan" az marad? Vagyis, hogy a bentiek előnyben vannak a kívülről ostromlókkal szemben?

— Igen, érezhetik így a kívülállók. *Általában igaz, hogy kikerülni a kollégiumokból nehezebb, mint felvételt nyerni.* A felsőbb éveseknél a magasabb kategóriájúak közül választhatnánk minden évben más-más tizenöt diákot a felvételre, de ennek a ki-be kerülésnek nem sok értelmét látom, mivel az évek során bizonyítottak valamit a bentlevők. És az is megfigyelhető, hogy *a magasabb évjáratok* még nem kollégista diákjai ugynezen okokból *hallgatólagos előnyt élveznek a felvételeknél.*

— Mennyire szentírás a felvételeknél a kategóriabesorolás?

— Alapvetően épít rá a bizottság, de a besorolás mögötti valós vagyoni helyzetről a DB-nek kevés esetben van fogalma.

★

— Mekkora különbség van szerinted egy átlagos kollégista és egy kint lakó megélhetési költségei között?

— Az átlagos kollégista harmadik kategóriás, ő körülbelül 50 forint támogatást kap. Ha az albérleti átlagokat 1300 körülire becsülöm, akkor a különbség egy kollégista és egy kint lakó költségei között legalább 1200 forint.

★

Augusztus végén 81 ötödéves, 172 negyedéves kollégista volt, a harmadévesek közül 198-an nyertek felvételt, 177 másodéves kezdheti a beköltözést, az elsős kollégisták száma 153 volt, ez azóta 165 körül van.

★

Nem egészen osztom Hőgye Mihály véleményét abban, hogy ha 80—100 hellyel többje lenne az egyetemnek, úgy lehetne válogatni a jelentkezőkből, hogy *a rászorulók bejussanak,* és a felvétel még rangot jelentsen. Annál is inkább, mert nem mérhetők egyértelműen a különbségek a rászorulók és a még inkább rászorulók között. Számomra az 1200 forint többletkiadás elegendő indok. Persze, hogy mindenkit felvegyenek, egyelőre utópia. Azon is vitatkozhatnék, hogy *a funkciót viselő diákok valóban többet tesznek-e a DB látóköréből kieső társaiknál.* De ezek a jelenlegi helyzetben nem alapvető vitapontok.

Meggyőződtem viszont arról, hogy a rémhír nem igaz, az idei kollégiumi felvételeknél rugalmas elbírálásról, nem pedig bundáról volt szó.

Molnár Gabriella

Összesítés a II-III-IV-V. éves kollégistákról

Kategóriabesorolás	1,00 ill. lezáratlan	Tanulmányi átlagok 3,00 alatt	3,00	3,01-3,50	3,51-4,00	4,01-4,50	4,51-5,00
I.	1	7	1	8	11	3	4
II.	1	7	3	14	19	7	8
III.	-	13	11	15	13	15	5
IV.	1	16	9	45	44	20	11
V.	3	13	5	39	36	26	8
VI.	1	2	1	11	10	5	2
Egyéb Pl. SZET	5	5	-	6	6	3	3

Így jó lesz?

Vélemények a Közgazdászról

Marhaság újságírónak lenni

— kezdi a tehetséges tervgazdos srác, kiábrándult hajdani közösségi ember. — Borzasztó merevek a falak. Ha a kezdők talán néha meg is próbálnak jóindulatúak lenni, hamar eladják magukat és belevésznek a szürke és vak önigazolásba, hazudozásba. A Közgazdász néha tényleg megpróbál valami merészebbet. Gondolok itt a Bihari- a Gombár-interjúra. És akkor mi van? Megfelelően letompítva elmondják a bánataikat, aztán minden marad a régiben. Az egyetem belső rothadásáról meg aztán egyetlen érdemi szó sincs. Pedig úgy hallottam, hogy valaki meg akarta írni, de nem engedték. A humorrovat néha az egész napomat feljavítja, olyan sziporkázó tud lenni néha. Néha.

★

ELÉG JÓ A LAP, MINDIG VAN BENNE 1 VAGY 2 CIKK, amit érdemes elolvasni — mondja a pénzügyes srác. TDK-t ír, szakkoleszba, polvaxra, TNGY-re jár, tanulmányi átlaga a hármast ostromolja. — Megfigyeltem, hogy kik szoktak tisztességesen és értelmesen írni, az ő cikkeiket — például Stark Tomiét — mindig megkeresem. A többi hét oldalra azonban fölösleges a pénzt költeni. Tele van sok hülye kötelező politikai- és protokollanyaggal, amely senkit sem érdekel. Ilyenek a — gondolom — kötelezően előírt jubileumi interjúk, rutinszerű megemlékezések, melyek közt elvész az egy-két figyelemreméltó anyag. Ezeket — hisz biztos tudjátok, mely cikkek kelthetnek érdeklődést — nagybetűs címekkel, a többitől elütően, szájbarágósan, Esti Hírlap-szerűen kéne tálalni. Talán egy megszokott helyen. A többi cikkről egy-két sor után kiderül, hogy mit sem ér. Például sok fotó élvezhetetlenül kerül ki a nyomdából. Egyébként is sok a sablonos igazolványkép. Fáth Péter képei, egy-egy lányportré szokott technikailag jó lenni. A múltkor a Markovits Péter jazzfotói voltak jók, bár nem hiszem, hogy a jazz bárkit is érdekel. Szerintem megpróbálják kitölni a hazai sajtógyakorlat szűk határait, de a kitágított határokkal is szürkeségben, ötlettelenségben és főként a közérdeklődés alatt maradtok. Szeretnék az egyetemi élet valódi problémáiról, eseményeiről olvasni, a színfalak előtti és mögötti csatározásokról, az oktatási reformokról, a tanárok és a diákok tudományos vagy más eredményeiről, a TNGY-k tengernyi hasznos élményéről. Ehelyett találom a száraz protokollinterjúkat, esetleg a máshol is megtalálható filmkritikákat, verseket, vagy színészinterjúkat.

★

TÉNYLEG KÉTHETENTE JELENIK MEG A LAP? Azt hittem, hetente. Alkalomadtán kerül csak kezembe. Nem sok olvasnivalót találok benne. Elvész a küldöttgyűlésekben, KISZ-vitákban, ezeket el se olvasom. Néha fontos információkat közöl... Egyszer az albumomba kimásoltam belőle valami szép verset, nem emlékszem, ki írta... Egyszer valami színházi előadásra hívta fel a figyelmemet... és egyszer a proszemdolgozatomhoz szükséges cikkre. Unalmas előadásokon azért jó olvasni — mondja a lány. 3,6-os tanuló, énekkarba, színházba jár, menyasszony.

★

ÉN MINDIG AZ ELSŐ CIKKTŐL AZ UTOLSÓIG elolvasom a Közgazdászt — mondja egy aktív és értelmes, jól is tanuló klubos. — Néha jó is — például a Polvax kapcsán született cikkek —, néha hasznosan tájékoztat, legtöbbször viszont szokványosak a cikkek. De rajtuk keresztül — néha, csak a sorok közül — követhetem az eseményeket, a széljárást az egyetemen. Benne élek és minden érdekel róla. Persze lehet, hogy nem mindenki így gondolkozik. Lehetne-e javítani? Minden újság ilyen Magyarországon.

★

NEM HISZEM, HOGY A VALÓSÁGOT ÁBRÁZOLNÁ — vélekedik egy értelmes, de kettes tanuló srác. — A padszomszédomét szoktam néha elolvasni. Nincs türelmem folyton végigvergődni rajta. A Klub Közlöny talán mozgékonyabb, lényegretörőbb. Járok TNGY-re, klubba, csavargok külföldön, de az egyetem nem érdekel. Unalmas és gyenge az egész. Legnagyobb kritikája az, hogy én még itt vagyok, pedig minden tanulás nélkül, az előadások, sőt gyakran a szemináriumok látogatása nélkül vergődtem át. Még utóvizsgám is alig volt. Ezt a gyengeséget azonban, gondolom, az újság is görcsösen titkolja.

★

NEMIGEN ÉRTEM, FŐLEG A KOMOLY CIKKEKET, a gazdaságról, KISZ-ről szólókat. Sok érdekes cikk van, de néha olyan bonyolult nyelven... — mondja a lány. KISZ-vezető, aktív közéleti személyiség, sokat és elég jól tanul. — Néha egy-egy nagyon érdekes cikket ajánlok a csoporttársaimnak —, például a küldöttgyűlésről. Mégiscsak KISZ-tagok! De senkit sem érdekel. Állítom, hogy a csoportban senki se olvassa a lapot. A koleszban azért egy-két cikkről néha elvitatkozunk. Elég rosszul érezzük magunkat az egyetemen, jó lenne az itteni problémákról olvasni. Nem, korábban semmilyen újságot nem nagyon olvastam. Otthonra a Szabad Föld, a Nők Lapja és a Rádióújság járt. Nemrég spóroltam össze egy kisrádióra pénzt, azóta hallgatok híreket.

★

ÁBRÁZOLNÁNK MI A VALÓSÁGOT — dohog a lap aktív munkatársa —, de bizony más-más a valóság-„gazdánk" a pártbizottság, a szerkesztő bizottság, a tanárok, az érdeklődőbb, tájékozottabb diákok, s az egyetemen szinte csak vegetáló többség számára. Mindenki mást lát a valóságból és mindenki másképp szeretné leírva látni azt. Mindegyikhez alkalmazkodnunk kell — így a kelet-európai sajtóhagyományokhoz is. Egyszerre. És közben — majd' kifelejtettem — nekünk is van saját nézőpontunk. Szóval van munkánk és harcunk elég. Azért csak szidjatok bátran. Nem először halljuk.

S & S

Könyvek, újdonságok a földszinten

A földszinti könyvesboltban, (az I-es előadó mögött) számtalan könyvújdonság várja az érdeklődőket. Különösen az elsősök figyelmébe ajánljuk, hogy a Kossuth Kiadó boltjában több *tankönyvünk* is kapható. *Így Berend T. Iván és Szuhay Miklós „A tőkés gazdaság története Magyarországon 1848—1944-ig"* című könyve, valamint *„A szocialista gazdaság fejlődése Magyarországon 1945—1975-ig"*, ez utóbbi *Berend T. Iván* önálló munkája. Kapható továbbá a kapitalizmus és a szocializmus politikai gazdaságtan tankönyve, valamint — ez főként a felsőbbéves külgazdosok számára fontos hír — *Szentes Tamás* két sokat keresett munkája is: *„Az elmaradottság és fejlettség dialektikája a tőkés világgazdaságban"*, illetve a *„Polgári és újbaloldali elméletek a tőkés világgazdaságban"*.

Ugyancsak a Kossuthnál jelent meg és mint csemegét ajánljuk a *„Műveltség az ezredfordulón"* című tanulmánygyűjteményt, amelyben többek között *Berend T. Iván, Császár Ákos, Marx György* stb. munkái találhatóak.

A Kossuth bolttal szomszédos az Állami Könyvterjesztő üzlete, ahol szintén több fontos újdonság található. A legérdekesebb *Kornai János „Hiány"* című munkája —, mint Gömöri Judit boltvezető elmondta 200 példányt rendelt belőle, ideig-óráig remélhetőleg elég lesz. Felsőbbéves tanulmányokat segítő fontos hír, hogy ismét kapható a *„Korunk világgazdasága" I. kötet;* valamint *Riesz Miklós „Pénzforgalom és hitel"* című könyve. Újdonság még *Köves András „A világgazdasági nyitás: kihívás és kényszer"* és *Simai Mihály: „Kölcsönös függőség és konfliktus a világgazdaságban"* című munkája. Itt hívjuk fel a figyelmet arra is, hogy ismét kapható *Max Weber „Gazdaságtörténet"* **című könyve.**

Több szem többet lát

Sokszemközt Boglárlellén

(Folytatás az 1. oldalról.)

tés témaköreit tartalmazza. Megállapítottuk, hogy valamennyi téren előreléptünk a múlt tanévben, de még sok feladat vár ránk.

A legégetőbb az oktatásfejlesztés helyzete. Ezzel kapcsolatban *áttekintjük a blokkrendszer helyzetét. Bizottságot hoztak létre a számítógép oktatásban való alkalmazásának megvizsgálására* — hiszen más egyetemeken a hallgatók megtanulják a számítógépet használni. Más felsőoktatási intézményekben az oktatástechnika, a szemléltető anyagok használata már általános. *Főként az előadásos szisztéma szorul felülvizsgálatra,* hiszen ez az utóbbi évtizedekben nemigen fejlődött.

A neveléssel kapcsolatban az a véleményünk, hogy a padagógusi felkészültség leginkább az oktatás folyamán, színvonalán, úgy is fogalmazhatnánk, hogy *a tanárok színvonalán személyes példamutatásán keresztül érvényesülhet.* Ugyanakkor az egyetem vezetése *nem hanyagolja el a kollégiumi nevelés ügyét sem.* Támogatja szakmai klubok létrehozását a kollégiumokban. A véleményünk az — s ez egybecseng a KISZ országos akcióprogramjának megállapításával — hogy *a kollégiumi munka irányításáért ifjúsági vonalon a KISZ a felelős.*

A tudományfejlesztésről annyit, hogy *november folyamán tüzetes vizsgálat alá vetjük a hallgatói tudományos munkát, köztük a tudományos diákköri mozgalmat.* Ebben a kérdésben feltétlenül előre kell lépni! Emellett egyenként megvizsgáljuk az összes tanszék tudományos tevékenységét.

A tananyag fejlesztésében léptünk előre a legnagyobbat. *A jövőben még nagyobb követelményeket kell támasztani a tananyagok vitájával, ellenőrzésével szemben* — zárta le a témát *Csizmadia* elvtárs. A következőkben a KISZ-küldöttértekezlet felvetéseire reagált.

— *Az elhelyezkedési problémákkal, a pályázati rendszer fogyatékosságaival kapcsolatos kérdésre.* Az állami vezetés erőfeszítéseket tesz a közgazdászokat érintő

pályázati rendszer feloldására

Ez talán már ebben az évben bekövetkezik. (Taps.)

Az ösztöndíjjal kapcsolatban többet nem ígérhetek, mint az országos elképzelések. *Az egalizáló szemlélet helyett az ösztöndíjak differenciált elosztása az egyes karok, csoportok dolga.*

A TDK-mozgalom, az ideológiai oktatás problémáival mi is foglalkozunk. A közművelődéssel kapcsolatos elképzeléseink közé tartozik, hogy *meg kell vizsgálni azt, hogyan lehetne növelni a KISZ szerepét. A Polvax tudományospolitikai jellegét az egyetem vezetése maximálisan támogatja.*

Nézetünk szerint *meg kéne vizsgálni, hogy az SG-mozgalmat bővítsük esetleg a nem fizikai származásúak felé,* azért, hogy *ne kerüljenek hátrányba a ranglétrán fáradságos tanulással előrelépett hajdani fizikai dolgozók gyermekei. Véleményem szerint osztályérdekeink nem leszűkített születési anyakönyvi adatokhoz kötődnek* — fejezte be tájékoztatását egyetemünk rektora.

A hozzászóló legfontosabb kérdések a pg-oktatásra, az SG-mozgalom helyzetére, a Tőke-tábor körüli anyagi problémákra, az elhelyezkedés nehézségeire, a szűk alternáció és fakultációs lehetőségekre, a blokkválasztási lehetőségek szűkítésétől való félelemre, a hallgatói érdekképviselet erősítésének igényére, a nyelvoktatás elmaradottságára vonatkoztak. Közülük néhányra kaphattunk csak helyben választ, a többi felvetés megvizsgálására ígéretet kaptunk.

A rektor elvtárs kimerítő tájékoztatója után *Szarvas László, egyetemünk párttitkára* a rotyogó ebédtől sürgetve csak igen rövid tájékoztatót tarthatott.

— Az idén *két nagyon fontos témában is ideológiai konferenciát rendezünk* — tudtuk meg. — Az egyiknek nagyon aktuális témája *a szocialista társadalom rétegződése, osztályviszonyai, érdekviszonyai. A másiknak pedig ifjúságpolitikai problémák.*

Pártszervezetünk az idén is nagy súlyt fog fektetni a tudományos közéletiség fejlesztésére. Az alkotó viták segítésére. *Segítjük a munkahelyi demokrácia fejlesztését,* vizsgáljuk ennek lehetőségeit, érvényesülését. A KISZ és a párt alkotó vitáiban, reméljük, nem az örökös vitán, hanem az alkotáson lesz a hangsúly. *Támogatjuk a KISZ-t a hallgatók érdekvédelmére való nevelésében, a politikai képzés kitágításában.* A KISZ szervezési kérdéseivel kapcsolatos vizsgálódásban *támogatjuk a KISZ politikai kutatócsoportját.* Nagyobb gondot fordítunk a hallgatói KISZ-szervezetek és hallgatói pártépítés oktatói támogatására. És *az idén sem maradunk adósak a hagyományos információs ankétokkal* — vázolta az egyetemi pártvezetés elképzeléseit *Szarvas* elvtárs, majd a néhány gyors kérdés kapcsán röviden vitába szállt bizonyos, KISZ-szel kapcsolatos nézeteinkkel.

Ebéd után a karok állami és pártvezetői szekciókban találkoztak az egyes karok jelenlevő aktíváival. A kötetlen megbeszéléseket nyílt, alkotó légkör jellemezte.

E ritka nagyszabású találkozó talán közelebb hozza a közgazdászértelmiség-képzés színvonalának javításában egyaránt érdekelt vezetők és hallgatók elképzeléseit.

k.

MEGLÁTNI ÉS...

A fotós őt, ő mégis valaki mást...

Kulisszák és valóság

Két hetet töltöttem Lengyelországban augusztus elején. G., varsói ismerősöm kedélyesen mesélte: néhány napos sztrájk volt az üzemükben. Az emberek magasabb bért akartak, s meg is kapták. Ádám, a 21 éves egyetemista is dicsekedett: abban a gyárban is sztrájkoltak, ahol a nyári gyakorlatát végzi, de sajnos csak néhány napot, annyival kevesebbet kell dolgoznia!

Nem éreztem a feszültség vibrálását a levegőben. Varsóban a megszokott rend szerint folyt az élet. Az emberek nyugodtan sétáltak az utcákon, az óvárosban ráérősen készült a pizza, az egyik templomban éppen esküvőt tartottak, amikor ott jártam. Ismerős volt a munka utáni tülekedés a zsúfolt buszon és a vasárnapi séta a Lazienki parkban. A Trybuna Luduban (a LEMP központi lapja), nem találtam semmi szenzációt: Ülésezik a Lengyel Egyesült Munkáspárt KB-ja, aratnak a földeken, Magyarországon kiöntött a Karas Keresz (tudniillik a Hármas Körös)...

G.-ék hűtőszekrénye tömve volt hússal. Csak később mesélte, hogy napokig járták a várost, amíg sikerült bevásárolniuk. Tavaly, amikor még egy kilogramm sonka nyolcvan zlotyba került, nyitottak néhány speciális húsboltot, ahol száznyolcvanért lehetett sonkát kapni. De ott legalább volt sonka! Az áremelések után száznyolcvan zloty lett a sonka hivatalos ára, de kapni most is csak a speciális üzletekben lehet.

Augusztus tizenhatodikán G.-vel együtt megérkeztem Budapestre. Pár nappal később jött a hír: sztrájk tört ki az északi kikötőkben.

G. erre már kissé begyulladt, csak akkor vidult fel, mikor hallotta, hogy személyi változások történtek a minisztertanácsban.

(„Most talán jobb lesz egy ideig" — mondta G.)

A rádióban a LEMP képviselőjét hallgatom. A szocializmus marad Lengyelországban. — hangoztatja. Majd így szól: „Meg kell magyaráznunk a tömegeknek, hogy ami ma hasznos, az holnap talán káros lesz." Bizonyára úgy érti, hogy ha ma felemelik a fizetéseket, holnap talán még rosszabb lesz az ország helyzete. Ezt követően újabb személyi változásokra került sor. Reméljük sikerül talán megtalálni a módját annak, hogy Lengyelországban ma is és holnap is jobb legyen. G. levelét várom, aki majd megerősít hitünkben, de egyelőre késik a levél Lengyelországból.

Dukász Anna

Nyári tapasztalatok

Magára talált az AIESEC?

Elült a zsongító zsivaj, feloldódott a gyakran oly bénító idegfeszültség, kiürültek a szobák. *Véget ért az AIESEC nagy nyári szezonja,* maradnak az élmények, az emlékek és a tanulságok.

Mit hozott ez a magyarországi hat-nyolc hét *a több mint harminc külföldi gyakornoknak?* Erősen *változó színvonalú munkalehetőségeket* — a precíz „haditervtől" a teljes semmibevevésig —, *rengeteg AIESEC-programot, egy sor új barátot,* maradandó és felejthető élményeket.

Hadd ne beszéljek arról, hogy mi a feltétele egy jó AIESEC-gyakorlatnak. *A lényeg* természetesen *az állás,* s ennek milyenségére *az AIESEC-nek jobb esetben is csak befolyása lehet.* Inkább *az AIESEC által szervezett fogadóprogramokat ecsetelném, lévén a saját mozgástér itt a legtágabb.* Hogy egy élvezetes programsorozat gyógyírt hozhat a vállalat nemtörődömsége által ejtett sajgó sebekre, a jó állások szerezte megelégedettséget pedig eufóriában is átlendítheti, nem kétséges.

De hát csodák nincsenek. *Eufória sem volt. Csak kemény, nagyon kemény munka. Zömmel a másodévesekből álló, Péntek László és Magasházi Anikó kollégiumi bentlakásával megspékelt tíz-tizenöt tagú AIESEC-csapat* zöldfülüségével együtt, pénzügyi viták és veszekedések keserű szorításában is *tudása legjavát hozta.* Igen, ez a tudás nem volt mindig elegendő. De arra elég volt, hogy túlzás nélkül állíthatóan *Európa egyik legszínvonalasabb nyári AIESEC programját hozza össze.* Keresztképet nyújthatott Magyarország tájairól, gazdaságának — közelebbről iparának — életéről, kultúrájáról, életmódjáról, gasztronómiájáról —, sajnos még labdarúgásáról is. A sorozat meg sem közelíthette azt a luxust, amelyet nyugatnémet AIESEC-es barátaink kínálnak, a belföldi partnerek megbízhatóságát, a turistaipar fejlettségét sem mérhetjük nyugat-európai színvonallal, de *amit ez a kis AIESEC-csapat törődésben, szolgálatkészségben, a programok sokszínűségében nyújtott, az semmiféle mércével mérve sem becsülhető le.*

Minden hétvége hozott egy kirándulást; egy romantikus pilisi túrát, egy izgalmas pécsi két napot, egy emlékezetes észak-magyarországi buszkirándulást, gyárlátogatásokkal, cseppkőbarlanggal, egri borozással (stb.), egy szentendrei vigasságot, egy szépen sikerült, Magyarország gazdaságával és *a kelet—nyugati kereskedelemmel foglalkozó háromnapos szemináriumot (Bácskai Tamás, Tóth Tamás, Salgó István és Jobbágy Gyula részvételével),* egy didergő, túrázgató balatoni week-end-et *és sokaknak egy-egy ausztriai átruccanást magánprogramként.* Hétközben *akadt vetélkedő, libegő, futballmeccs, vízipárádé-szemle, tűzijáték, orgonahangverseny, szabadtéri tánceléadás, borozgatás, Evita, röpés kosárlabda derby, tíznapos TIT-kurzus, öldöklő vita, baráti eszmecsere. Látogatók érkeztek Pécsről, Grazból, Linzből és Újvidékről.*

A nem csekély szervezői teendők mellett — amelyeket *a Pénzügyi és a Külkereskedelmi Főiskola diákjaival igen szoros együttműködésben* (később barátságban) *végeztünk* — Anikónak és Lacinak *ki- és bejelentőket, munkavállalási engedélyeket, alkalmanként gyakornokok fogadását, vízummeghosszabbításokat, ágyneműfelvételt és -leadást, vasútjegyet, pénzbeszedést és még ki tudja mennyi minden apróbb, nagyobb prózai ügyet kellett intéznie.*

Éppen ez az, amiben — úgy érzem — a magyar AIESEC felülmúlta európai társait. Önfeláldozás és örömmel végzett munka. Robbanó energia és kialvatlanság. Letaglózó fáradtság és a gyakornokok arcára varázsolt felemelő mosoly. Vibráló idegesség és szomorú, ernyesztő megnyugvás szeptember elején.

Az értékelőlapok feldolgozása még tart. A végeredmény azonban már nyilvánvaló. *Maréknyi külföldi két hónap alatt a legintenzívebb Magyarország-élményt kapta.* És ez nem a csárdás és a puszta élménye.

Kialakult egy „intézményközi" AIESEC-csapat, mely tisztában van saját képességeivel, tapasztalatokat szerzett, összeszokott és még csak nem is fáradt bele.

Annyi zűrös-zavaros AIESEC-vita után — úgy hiszem — *az AIESEC ezen a nyáron sokat szerzett vissza elvesztett tekintélyéből.* S mindez *köszönhető azoknak, akik nemcsak ígértek, hanem tettek is: Szabó Évának, Fata Erikának, Bárány Andreának (Pénzügyi Főiskola), Pirityi Katalinnak, Samu Károlynak, Vámos Ildikónak, Sugár Ferencnek (mindhárman Külker. Főiskola), Igaz Zoltánnak, Bernáth Borinak, Varga Jutkának, Janicsek Tamásnak, és még sokaknak, de elsősorban azoknak, akik nyaruk javarészét áldozták rá, Péntek Lászlónak és Magasházi Anikónak.*

Simonyi Tamás

„A TŐKE" 40 FOKON

A tőketáborral kapcsolatban a kívülállók vélekedése még a legenyhébb formában is úgy hangzott, hogy „badar dolog nyáron tanulni". A szórakozás és a munka szembeállítása most is, mint oly sok más esetben, kellemes összhangban egészítették ki egymást. Mindez azért érdemes a szóra, mert úgy tűnik, azok az intézmények, amelyeknek

a jóindulatú mecénás szerepét kellett volna játszaniuk

e hasznos dolog körül, szintén óvni akartak a jó idő „rossz" eltöltésétől.

Mert nézzük a dolgot kisiskolás módon. A költségvetés mind állami, mind KISZ-vonalon a közismert okok miatt csökkent. Ez azonban mégsem lehet elég indok arra, hogy egy minden szempontból előkészített táborra csak hosszú huzavona és cirkusz után sikerüljön a pénzt előteremteni.

Elég az hozzá, szerényen éltünk. Puritán módon, de azért mégis meglehetősen jól. (Egy átlagos reggeli például két zsömléből, egy kifliből — némi margarinnal vagy vajjal — három szelet felvágottból, fél liter tejből vagy kakóból állt.

A tudománynak e szigorúan egyszerű, de mégis gazdag szentélyét

egy falusi temető és néhány meddőhányó tövében ütöttük fel. A meddőhányók kopár oldalain — mint ezt a remekbe szabott kiránduláson megcsodálhattuk — felütötte fejét a csicsóka, a fű, imhol-néhol a fák is megkapaszkodtak már a lejtőkön. Na igen, a természet visszaköveteli ami az övé, így a meddőhányókból hegyek lesznek, az utókor nem kis örömére!

És akkor kiballagtunk a temetőbe

Tőkét olvasni, mert ez volt a legnyugodtabb hely a környéken, itt nem voltak olyan emberek aki mászkálásukkal, beszélgetésükkel zavarták volna az árnyas bokor tövén folyó olvasást. És a mellékhelyiségben folytatott eszmecsere után sem tudtuk eldönteni, vajon tulajdonsága-e az árunak, hogy cserére szánják, avagy nem? És megtudtuk, hogy a könyvírás legkézenfekvőbb módja, ha egy nem létező vitapartner szájába olyan gondolatokat adunk, amelyeket soha senki sem állított, majd ezeket szép sorjában pellengérre állítjuk és megcáfoljuk.

Ennyit a romantikából!

Aki a tábor előtt azt hitte, hogy a szemünk előtt levő jelenségek szintjén evickélhet faragott manióka csónakjában, nos, nagyot tévedett. Mi a mélybe ereszkedtünk lényegi, egyszerűbb és általánosabb kategóriák lakhelyére.

A dolog körülbelül tíz nap után fajult odáig,

hogy valaki a részeg énekét „sör szubsztancia" megnyilvánulási formájának nyilvánította. A koncentrálási készség rohamosan csökkent, a magam részéről napról napra butábbnak éreztem magam, egyik barátom szilárdan elhatározta, hogy elméleti szakember nem lesz belőle, az biztos. Marx megértésének nehézsége időnként mindenkit hasonló kifakadásokra késztet. Kell egy kevés idő, hogy az ember értékelni tudja gondolkodása mélységét.

De ha belejön, lassan ráismer például a gazdaságra mint emberek, osztályok közti társadalmi viszonyra, akkor ezzel legkevesebb annyit elér, hogy a pg nem pusztán száraz empírikus dolognak jelenik meg számára, hanem valóban *politikai* gazdaságtannak, mindazon illúziók, érzelmek, gondolkodásmódok, életszemléletek tényleges alapzatának, amelyek osztályok, rétegek, emberek tudatában, cselekedeteiben megtalálhatók.

És mi maradt a tábor végére? Egy kapitális búcsúvacsora. Volt ott kérem töméntelen margarin, kenyér, mustár meg sajt, bor, sör, pálinka, s mi még szem-szájnak ingere.

Bár volt egy olyan elképzelés, hogy

a rettenetes vacsora romjainál beszélgessünk

a tábor tapasztalatairól, ott sajátságos módon, mindenki megtartotta magának a véleményét. Szemináriumokon és információs csatornákon azonban elég sok véleményt hallhattak erről a tábor szervezői, akik egyszersmind a következő „atyjai" is. Ezek a tanulságok a jövendő tőketáborosok épülésétszépülését szolgálják majd.

Azt hiszem, amikor köszönetet mondunk a tábor szervezőinek, a „tanítóknak", ezt nem protokolláris kötelességérzet mondatja velünk.

Elsősök!

Legyetek résen! Hiba lenne kihagyni a következő Tőketábort.

K. S.

„HAGYJA BÉKÉN AZ EMBEREKET”

nézetek és javaslatok a KISZ-ről

Minek ilyen sokat beszélni a KISZ-ről? Tele vagyunk vele. A KISZ-táborba is csak a haverok miatt jöttünk.

Minek elméletieskedni a KISZ-ről? Ahelyett, hogy dolgoznánk!

★

Vannak, akik szerint a KISZ *túl bürokratikus.* Mi mindent értenek ezalatt?

Túl sok energiát fordítunk a formaságokra? Nem elég helyiek a kezdeményezések, minden felülről jön? Nem elég demokratikus, nem eléggé nyilvánosak a döntési és ellenőrzési folyamatok? A vezetők és a tagság elszakadt egymástól, a tagság úgy érzi, őt nem képviselik; a vezető pedig a tagságot nem érzi? Nem elég fiatalos, modern a KISZ? A politikai célok, a fiatalok részéről a társadalom érdekében végzendő tevékenységek elé odatelepedett ez a szervezet, mely csak fölösleges közvetítő? Monopolizálja az egyetemisták politikai és egyéb mozgalmait? Rétegszervezetek híján túl általános a KISZ? A KISZ-vezetőség mindig mindennel foglalkozik, nem tud néhány fontos feladatra koncentrálni? Egyesek ezt, mások azt.

Egyesek szerint a KISZ feladata a *közösségformálás*, egymás nevelése, a teljes személyiség fejlesztése. Mások szerint érdekközösség kialakítása, érdektudatosítás, *érdekképviselet.*

Egyesek plebejus demokrata módjára állandó, folyamatos, teljes *nyilvánosságot* követelnek, sőt vezetőellenesek, mások szűk *elitcsapat*, ifjúsági élcsapat létrehozását sürgetik a KISZ neve alatt.

Egyesek szerint a keretek adottak és jók, *csak töltsük meg azokat tartalommal*, mások szerint a tartalom máshol van, csináljunk *új keretet* hozzá.

Egyesek szerint az 1974-es *áprilisi határozat* nagyon demokratikus és *haladó*, mivel az egyéni vállalásokra építi a szervezet munkáját. Mások szerint *konzervatív*, mivel a magánéletet közösségivé és egyben szervezett politikai mozgalom részévé akarja tenni.

Egyesek a kívülálló, ellenzéki szerepet *játsszák.* Mások — a KISZ-vezetők — a szisztifuszi *szerepet*, miközben „ők tudják a legjobban” hol rossz a KISZ. Megvetés, lenézés, kiröhögés az egyik oldalról: düh és félelem a másképpen gondolkozástól a másikon.

Vannak, akik a döntéseknél a *teljes nyilvánosságot* követelik, mások pedig az *egyenlő felelősségvállalást.*

Az akcióprogram? Sokan úgy vélekednek, hogy már régen az idő kitöltésének eszköze, nem pedig valami közös alkotásé.

A küldöttértekezlet? Sokan úgy látják, hogy olyan nálunk, mint az USA-ban a pártok elnökjelölő konvenciói: nem választ, hanem jóváhagy, szentesít.

Választások? Nemigen vállalnak funkciókat az emberek.

Többségi szavazás? A „66 százalék” és az „51 százalék” rég komolytalanságba fuladt.

A határozat kötelező a kisebbségre? Ennek a betartása legfeljebb a KISZ-bizottság szintén létezik.

A vezetők beszámoltatása és visszahívása? Ilyenre évek óta nem akadt példa.

Hány alapszervezetben tartanak rendszeres taggyűléseket?

★

Létezik egy nézet az egyetemen — 1972 és 1976 közt uralkodó nézet volt a KISZ-vezetésben — mely a tagságot *aktívakra* és *passzívakra* osztja. Pedig az aktívság csak *viszony* a szervezethez, és nem politikai vagy erkölcsi *érték!* Van aktív fasiszta és aktív kommunista és aktív pap is.

Azok, akik egy szervezet vagy közösség tagjait aktívakra és paszívakra osztják fel, azt mondják ezzel, hogy a szervezet *eleve jó*, céljaival és hagyományaival, munkastílusával együtt — mindez a tagok által *nem vizsgálandó.* Azok legyenek aktívak benne — ez a pozitív magatartás. *Aki passzív — azt nevelni kell.*

Csak 1976 után jött előtérbe nálunk a hallgatók *politikai arculatának vizsgálata.* Pedig ez mozgatja a fiatalokat!

És csak mostanában jött elő egy szintetizáló szemlélet, mely *a tevékenységi és politikai érdekek* alapján próbálja a hallgatókat vizsgálni.

★

A KISZ nem *lehet* képes felelősséget vállalni az ifjúság valamennyi mozgásáért. Nincsenek meg az eszközei hozzá, és nem is lehetnek. *A jelenlegi helyzetben milyen reális, helyi megoldást javasolhatunk?*

Tartsuk fent a KISZ-t, *erősítsük* meg és *koncentráljuk* azokra a pontokra az egyetemen, amelyek egybeesnek a hallgatói érdekek politikai mechanizmusaival, és ahol képesek maradunk a — felsőbb szervek által is elvárt — mozgósítás biztosítására.

De az egyetemen *mondjunk le* mind a kétezer KISZ-tag univerzális nevelésének lehetetlen feladatáról, és *ne erőltessük be az összes vélemény- és tevékenységcentrumot, az összes „másodlagos közösséget” a KISZ-be.* Fogjuk fel a tényeket: bizonyos fokig felelősséget vállalni, politikai irányvonalat adni a KISZ-nek kell. De a szakmai, szabadidős és közéleti hallgatói *vezetőgárdát nálunk nem egyedül a KISZ termeli ki.*

A KISZ feladata; ha már így adódott, biztosítsunk e centrumoknak *autonómiát* (de nem teljes szabadságot) a kulturális, szakmai és közéleti tevékenységben. Legyen segítségükre (a Szakkollégium, a Klub, a Közgazdász, az AIESEC és más szakbizottságok, szakmai klubok stb. körül ma már jórészt) *a KISZ-től függetlenül* — létező vélemény- és tevékenységcentrumoknak abban, hogy ne csak vagy velünk, vagy ellenünk tevékenykedhessenek.

Viszont *a KISZ autonómiáját* tartsuk fenn arra, hogy a legalapvetőbb érdekek *politikai képviselője* legyen mind egymás közt, mind az egyetem állami- és pártvezetése irányában. Már csak azért is, mert ez utóbbira csak neki van — igen széles — jogköre. Továbbá legyen a különböző hallgatói (kulturális stb.) tevékenységek hallgatói *koordinátora.*

Ez nem csekély munka, legalább 200—300 KISZ-es aktívát igényel.

És hogy emellett lesz néhány száz szakmai ember, klubaktivista stb., aki *a saját területén* — függetlenül attól, hogy KISZ-tag-e egyáltalán — *szervez, meggyőz, nevel, szórakoztat, politizál?*

Ez nem lehet baj!

Jelenlegi helyzetünkben ez azt jelenti, hogy az egyetemen értelmesen politizálva — koordinálva, érdeket egyeztetve és képviselve — *le kell arról mondanunk, hogy nálunk az egyetlen értelmes egység az alapszervezet*, és a legfontosabb teendő az alapszervezetek számára értelmes feladatokat *keresni(!).*

A tények azt mutatják, hogy nálunk a legkisebb értelmes egység a hallgatói szakmai és közéleti aktivitás számára *maga az egyetem*, és nem egy állami csoport. Az egyetem *egészére* (illetve egyes esetekben egy-egy szakra vagy karra vonatkoztatva) van csak *értelme* az érdekképviseletnek, a szakmai tevékenységnek, a Polvaxnak, a Klubnak stb., nem pedig a véletlenszerűen, 1—3 évre és heti nyolc-tíz közös órára létrehozott állami csoportra. Az állami csoportra csak annyiban, amennyiben az az egyetem *funkciójából következik.* Feladatok *erőltetett keresése* helyett a jól dolgozó alapszervezeteket kell maximális támogatásban részesíteni.

Próbáljon a KISZ tevékenyen és hasznosan *részt venni a helyi politikában.* Foglalkozni a tananyag tartalmának bírálatával, oktatási tervekkel, személyi kérdésekkel, az egyetem bizonyos anyagi kérdéseivel, a hallgatói közélet belső ügyeivel, a társadalmi akciókkal, a TDK-mozgalommal, állást foglalni a „nagy ügyekben”, melyekben a KISZ KB nélkülünk is állást foglal: lakáskérdés stb.

Legyen annyi *ereje és önuralma*, hogy békén hagyja az embereket és nem tesz erőtlen kísérletet magánéletük mindenirányú politizálódása elérésére. Ma a sokoldalúan fejlett szocialista személyiség megteremtése *társadalmi feladat*, és akár akarjuk, akár nem, a különböző képességek (közéleti, szakmai, kulturális, sport, szerelmi stb.) formálása *más-más szférában is történik.* A KISZ nem tud versenyezni kulturális, szakmai stb. vonatkozásban ezekkel.

Az embereket zaklatni, passzivitással vádolni a sokoldalú személyiségfejlődés közepette, azt azonnal politikai harci terepp é átváltani próbálni — káros és amúgy is *hasztalanság.* A tény nálunk az, hogy az emberek *védik önállóságukat a KISZ-től*, amíg a KISZ bizonyos rossz mechanizmusai görcsösen igyekeznek megteremteni a *szervezetileg felépített magánéletet.*

Legyen tehát a KISZ politikai „főhatalom” a hallgatói mozgalmakban —, bár erre se nagyon bizonyult képesnek eddig —, de biztosítson autonómiát a Klub, a Szakkollégium(ok), a Közgazdász, az AIESEC stb. számára azok saját területein, melyeken azok járatosabbak, illetve *támogassa más társadalmi és állami szervek részvételét* ezeken a pontokon.

Hiszen milyen a KISZ különböző szintjeinek viszonya e tevékenységcentrumokhoz?

Az alapszervezet csak azt teheti, hogy tagjainak vállalásaként *elismeri, vagy elvitatja* az ott végzett munkát KISZ-munkának. A szakvezetőségek szintje bizonyos esetektől eltekintve (pl. Szakklub) még ennyit sem tehet. A KISZ-bizottság *értékelhet, kezdeményezhet* (ha egyáltalán ismeri munkájukat), de többet eddig nem volt képes érdemben tenni, még ha az ott dolgozók többsége esetleg KISZ-tag is.

A hallgatói kulturális, szakmai tevékenység a KISZ-vezetés időnkénti féltékenykedése közepette, attól *nagyrészt függetlenül* többkevesebb rendben folyik. Annál ellentmondásosabb az érdekérvényesítés, — egyeztetés dolga az egyetemen.

Míg különböző okokból az egyetemeken létezik az egyik legbonyolultabb *érdekskála*, addig *szakmai- és szakszervezetek híján* itt egyes-egyedül a KISZ-re hárul ennek feltárása, az egyeztetés, a képviselet. Ezen a téren *elmaradásunk jelentős.*

★

Ezért kell elméletieskedni most egy kicsit, *részeként a KISZ-kongresszus előtt, a KISZ egészéről folyó országos gondolkodásnak, vitának is.*

Hogy aztán hatékonyan, a totalitás ábrándjának kergetése helyett a lényegesre összpontosítva, összefogva dolgozhassunk.

Sándor Péternek a boglárlellei KISZ-aktívatáborban elhangzott vitaindítója nyomán:

kt

Gólyatábor Tekeresen

(Folytatás az 1. oldalról)

győzelme biztos tudatában kihívta a szocializmust... és vesztett. Este a siófoki Neoprimitív koncert és a disco már az elkövetkező vidám hangulatot vetítette előre.

Keddtől azután egyre fokozódó ötletdömping árasztotta el a tábort. Plakátok rengetege borította a falakat, a korok a lehető legképtelenebb ötletekkel reklámozták önmagukat. Az ebédlőre fölkerült a KAPIT RT ingyenkonyha plakátja, megnyílt a yeti-boutique, az ókoriak elrabolták az őskor cipőit, majd szemtelenül fölszólították a mit sem sejtő ősembereket, hogy most vegyenek fázós lábukra lábbelit. Erre az ősök túszt szedtek. Végül a két kor képviselői a demarkációs vonal két oldalán vécépapírzászló mellett nagy nehezen megegyezésre jutottak.

A középkoriak lovagi tornát rendeztek, melyre a szocialisták traktoron vonultak be, a lovag szíve hölgye gumicsizmás, bajuszos „angyalka” volt. A kevésbé fáradtak görög táncházban szórakoztak, az ókor pedig rabszolgavásárt rendezett, ahol a korok elrabolt ártatlanjait árverezték el. A licitek között konzerv, lekvár, poroltó, büdös zokni, sótartó, vécélánc, *Szücs Miki* szakálla, bajusza (megmaradt!), részvények szerepeltek, hiszen ekkor már beindult a KAPIT RT tőzsdéje, a korok részvényeit árusítva.

Szerdán az eső elmosta a munkát, így az összes energia a készülődésre és a játékra fordítódott. A komolyabb oldalt a lengyel helyzetről, a diákmozgalmakról és a gazdaságirányításról folytatott beszélgetések képviselték, *Lux Walter* pedig ínycsiklandozó receptekkel kápráztatta el a hasukat imádókat. Lezajlott az olimpia, melyet a KAPIT RT bojkottált, így a gyér burzsujcsapat zászló és Himnusz nélkül vonult fel. A versenyszámok között megtalálható volt a lekvár- és mazsolaevés, széklovaglás, öltöztető verseny és szájban vízhordás is. Megnyílt a KAPIT RT kuplerája „gyönyörű szűzekkel”. *Fóris Gyuri* este rocktörténeti diaporámát tartott, utána pedig a kifulladásig énekeltette a népet.

Csütörtök. Az ebédre tálalt „betonfőzeléket” a törökbasa, eunuchjai és a hurik bevonulása okozta meglepetés tette lehetővé. Volt lábszépségverseny, rulett, továbbra is eredményesen üzemelt a HÁDESZ ÁFÉSZ Habzsoldája. A korok nyilvánosságra hozták az őket megelőző korok ellen írt vádbeszédeket. Sziporkázó bekötpések, kitűnő részletmegragadás és remek támadások jellemezték a sajátos formában megírt vádbeszédeket.

Az ötletdömping csúcspontja volt az instruktorok rendezte vetélkedő, melyen a hagyományos sörivás, marabu- és kakukktojás-verseny mellett a korok családi jelenetet rendeztek, és kapásból védőbeszédet írtak az ellenük felhozott vádakra. A verseny után reggelig tartott a disco, görög táncház és a seprűfociverseny.

Még az utolsó napra is kijutott a programokból, délután lejátszották a hagyományos instruktor—gólya focimeccset. Nyertek a „hajcsárok”. Az egész héten át tartó derbit és a közgázos trikót pedig — a keretjáték, a vetélkedő és a munkaverseny alapján — a középkoriak nyerték.

(glódy)

Vélemények a táborról

Újra elkezdődött egy év az egyetemünkön, újra elindultak a vonatok a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok felé; fiatalokat, segítő kezeket szállítottak.

Igaz, hogy az ilyen szüreti táborokban a munka a legfontosabb, a fiatalokban azért mégiscsak a munka közti idő hagy mélyebb nyomot. Főleg, ha ezek a fiatalok itt találkoznak először igazán egymással, érthető, milyen fontos a tábor jó megszervezése. Itt kell összerázni a leendő csoportokat, az évfolyamot. Az idei elsősök közül 200-an Alsótekeresen dolgoztak. Halljunk néhány véleményt, kinek, hogy tetszett az ott eltöltött idő!

Prieger István, 10. csoport:

— Az első benyomásaim jók, bár ennél pezsgőbb életet vártam. A csoportról annyit, első nap úgy tűnt, összeforrt közösség lesz, de várhatóan szét fog bomlani, bár nagyon szeretném, ha ez nem következne be. Heterogén társaság, különböző felfogásúak az emberek, persze nem politikai, hanem emberi különbözőségről van szó.

A programok sokrétűek, színesek voltak, de úgy éreztem, néha kicsit erőltetett az egész, úgy tűnt, hogy muszáj programot csinálni.

Végül is amit vártam, az nagyjából megvalósulni látszik.

Kovács Eszter 8. csoport:

— Nem jól kezdődött.

Úgy jöttem az egyetemre hogy nagyon sokat vártam tőle, de az első benyomás, találkozás az évfolyammal csalódást okozott.

Nem nagy örömmel mentem a táborba, az első napokban kifejezetten vágytam haza. Úgy éreztem azért, mert véletlenszerűen összehozták a csoportot, nekem kötelező velük lenni.

Aztán a hangulat kezdett feloldódni, az erőltetettnek tűnő programok jól sültek el, mert mindenki mindenben nagy kedvvel vett részt.

Tetszett még, hogy az emberekkel, mint egyénekkel, nem volt semmi probléma.

Kövesdy Gábor 19. csoport:

— Az instruktorok arra hajtottak, hogy összekovácsolják a csoportot, de hát én nemcsak azzal a húsz emberrel akarok jóba lenni.

Ettől függetlenül nagyon tetszett a tábor.

És végül Hellebrandt László, a 15. csoport instruktorának a véleménye:

— A tábort úgy csináltuk, hogy spontán dolgokra, (egy keretjáték megtöltése) épüljön. Szerintem ez sikerült, és ez a siker, a jó hangulat eredménye. Sok ötletes ember volt, aki sokat tud majd adni a többieknek és ezt most is bemutatta.

Összehasonlítva a tavalyi táborral: szervezett beszélgetések akkor nem voltak, ettől féltünk, hogyan fogadják, de úgy látszik, sikerült és szeretnénk majd tovább folytatni.

És végül még valami. Nagyon örültem én is, és nagyon örült mindenki, hogy senkivel nem volt probléma, és a hat nap alatt nem láttunk részeg embert.

Én, e sorok jegyzője hozzátenném — még ha kényelmetlen is a téma —, reméljük, ezt a hagyományt folytatják a közgázosok a következő években is.

Végül csak annyi maradt, hogy minden elsős nevében köszönetet mondjak a szervező gárdának, az instruktoroknak és mindenkinek, aki elősegítette, hogy a mezőgazdasági munkán ilyen jól érezze magát minden gólya.

Fazekas Csaba

Keresztesek

Élmények tömkelegével érkeztünk haza az első gólyatáborból. Ki erre, ki arra gondol szívesen. Bennem egy vita maradt meg, talán azért, mert bemutató szeminárium jellegével képet adott az egyetemről. A vita tárgya a vallás volt. Arra kerestünk magyarázatot, mi az oka annak, hogy a fiatalok egy bizonyos körében újabban egyre több a vallásos. Először tisztáztuk, mit értünk vallás alatt, és ki lehet hívő. Többféle vélemény alakult ki a csoportban. Egyesek szerint a vallás istenbe vetett hit. Mások szerint viszont a hit nem feltétlenül istenhez kötött. De ki a hívő? Erre a kérdésre két ellentétes vélemény alakult ki. Az, aki templomba jár, és magáévá teszi a vallás tanait, tehát aktívan hivő, vagy az, aki alkalomszerűen, ahogy a szükség megkívánja, bújában, örömében fordul a vallás felé.

Beszélgetésünk aktuálisabb jelleget öltött, amikor egyikünk elmesélte ismerősével folytatott vitáját. Csöves a srác, és hatalmas kereszt lóg a nyakában. Megkérdezte vallásos vagy? Nem — válaszolta, de templomba se járok. Akkor miért viseli a keresztet? Ezt magyarázva ismét pártokra szakadt csoportunk. Voltak, akik felszínes marháskodásnak vélték az egészet, ez is csak olyan, mint a baboskendő, vagy a csövesnadrág, különcködés, semmi több. A barikád másik oldala tartalmi mondanivalót vélt e jelenség mögött. Tiltakozás az uralkodó ideológiával szemben — volt egyesek véleménye —, tiltakozás az egyenlőség nevében, amit a vallásosak — véleményük szerint — sokkal jobban képviselnek a szocializmussal szemben.

Az tény — állapította meg az összeverődött szeminárium —, hogy a fiatalok között vannak, akik formaságból viselik a keresztet, és vannak olyanok is, akik hisznek is a vallásban.

Az élénk vitát egy patronáló tanár egyengette, s az olykor-olykor túlfűtött gondolatokat igyekezett helyes vágányra terelni.

Vajon helyes lenne-e, ha a vallás beépülne az államapparátusba? — tette fel közben a vitavezető a kérdést. Röpke megtorpanást okozott a kérdés, de nem sokáig. Hisz körünkben nyilvánvalóan nem a vallás védelme volt a cél, hanem a jelenség magyarázata. Természetesen a haladást nem a vallás beépülésében látjuk, de abban mindnyájan megegyeztünk, hogy oda kell figyelni az ilyen csoportosulásokra is.

A vita egy új szálon futva folytatódott. Felvetődött a kiszolgáltatottság kérdése. Némelyek szerint a kiszolgáltatottság fogalomkörét kimeríti az ember és a természet kapcsolata, azaz félelem a kivédhetetlen természeti jelenségektől, a gyógyíthatatlan betegségektől, a haláltól stb. Mások az emberi kapcsolatokat is beleértik, azt, amikor például az egyik ember retteg a másiktól, olyan függő helyzetben van, amely félelemmel tölti el. Az ilyen helyzetekben is előfordul, hogy az ember a vallást hívja segítségül. És itt vetődött fel az elidegenedés, amelyből kivezető utat véltek találni egyesek a hitben. Ez is egy érv volt többek közt arra, hogy miért is tűnik úgy, hogy szaporodik a hívők száma. Hogy mennyien hisznek ma, több vagy kevesebb a hívők száma, mint a múlt században, ennek a kérdésnek a megválaszolása már több ismeretet igényelt volna tőlünk.

Egy afrikai diák elmondta, hogy hazájában nemcsak lelki, társadalmi, hanem gazdasági gyökerei vannak a vallásnak. A szegényebbek közül sokan keresnek menedéket a vagyoni ellentétek miatt a hitben. Ettől a mi társadalmunk már távol áll, de mint ahogy a beszélgetésből is kitűnt, vannak még társadalmi gondjaink, hiszen a meglevő jelenségek is ezt tükrözik.

A szemináriumon minden kérdést megválaszolni nem tudtunk, de sikerült közelebbről megismerni egymás véleményét, gondolkodását, sikerült ez alatt a néhány óra alatt is egy kicsit közelebb kerülni egymáshoz.

F. E.

Versvilág

Hasonfekve — itt és ott

Az Élet és Irodalom sekélyes hozzászólások sorával ékesített vitája is jelzi: baj van honi irodalmunkkal. A vers nemzetközi válságáról és eredményeiről — elmaradottságában, szűk látókörével — mit sem tudva, csőstül ontja a dilettáns vagy legalábbis érdektelen, egy kaptafára átszabott verskötetet. (A legutóbb indult elsőkötetesek közül szerintem *Kemenczky Judit* és *Zalán Tibor* a két legmarkánsabb kivétel.)

Ez van. Mégis érthetetlenül újra és újra megfeledkezünk a külföldön élő néhány milliós magyarság kultúrájáról, költészetéről. Már csak azért is érthetetlen, mert elsősorban Csehszlovákiában és Romániában a történelmi-társadalmi körülmények folytán a kisebbségi magyar irodalom a honinál fontosabb szerepet tölt be, és ez hébe-hóba a színvonalban is megmutatkozik. Ugyanakkor pedig Jugoszláviában és a nyugati világban az új törekvésekre, hatásokra való nyitottság lép fel a magyar nyelvű líra megtermékenyítő erejeként.

Én például hónapokig epedve vártam és egy koranyári hűvös kolozsvári szobában hasra feküdve a szellemi izgalom legmagasabb fokán olvastam-éltem-játszottam végig az azóta már 25 éves *Szőcs Géza* harmadik kötetét, melynek címe

Párbaj, avagy a huszonharmadik hóhullás

(*Dacia Könyvkiadó, Kolozsvár—Napoca.*) Most, hogy kemény hat forint ötvenért Pesten is kapható lett, sokadszor is elolvastam az egybefüggő, érdekes kísérletet.

„De képzeld, hogy jártam a múltkor. Úgy jártam a múltkor, hogy mikor megérkeztem Szentgyörgyre, éppen senki nem volt a városban. Hogy létezik ez?

Úgy, hogy mindannyian elutaztak.

Valahová kirendelték őket?

Ó, dehogy. Gondold csak meg: mindenki utazik előbb vagy utóbb. Egyik: hetente hétszer. Mások havonta. És mások hét évben egyszer. Igen. Ez történt. Ezeknek a számoknak a legkisebb közös többszöröse. Hogy azon az estén véletlenül elutazott mindenki...”

Egy másik Szőcs Géza-„versben” egy lipótvárosi „gyógytár” előtt fut össze — 1854. szeptember végén — *Vajda Júlianna, Szendrey Júlia* és *Kratochwill Georgina.* (Bár Lilla születése és Gina halála közt 134 év telt el, de 1854-ben élt és összefuthatott a három híres múzsa.) Összefutottak Szőcs Géza papírján. Ahogy a bolygók együttállása. Ahogy véletlenül épp mindenki elutazott Szentgyörgyről.

Ahogy Szőcs Géza lélegzetelállító mutatványai által olvasók ezreivel egymásra talál. Csodák történnek Szőcs Géza papírjain.

De mi a csoda történik a Kárpátalja magyar irodalmával? *Balogh Balázs*

Csillagzene

című füzetét (*Kárpáti Könyvkiadó, Uzshorod* — szerepel a címlapon) ismert okokból nem könnyen olvashatjuk hasonfekve Ungváron, ám nem is ajánlom senkinek.

Nem mintha bármi kivetnivaló is lenne Balogh vagy az általam ismert összes kárpátaljai magyar szépíró egyetemes érvényű mondanivalójában.

„Megszületett egy új világ, / ágyúd hangjára, Aurora.” „Munkában, harcban edzett pártunk / vezet töretlen utakon.” „Benneteket / nem dönt romba / a neutronbomba!” „Éljünk hát egymásért végre!”

Igenis, nagyon tisztelem és becsülöm Balogh Balázst és társait harcos kiállásukért. A világlíra legnagyobbjai is szót emeltek közös ügyünkért: a forradalomért, a békéért, a testvériségért.

Csak nem ilyen színvonalon. Ők költői fegyvertárukat sem sajnálták e harcba bevetni. *Petőfi, Ady* nyelvén, *Jeszenyin, Blok* hazájában ez el is várható.

A következő kötetet bár bécsi szerző műve, véletlenül is Franciaországban olvastam először. Nem tudom már, hogy hasonfekve-e, de az biztos, hogy a sose-pontos francia vonatokon éjszakázva. Sokévi morcoskodás után már egy ideje több-kevesebb üggyelbajjal Magyarországon is megvehetők a sorsfordulóink során elszakadt emigránsok és más hazánkfiai jelesebbjeinek kötetei. A rejtőző lehetőségek kutatói izgatottan forgathatják *Bujdosó Alpár*

1 és 2 közt az Erzsébet-hídon

című könyvét. (*Magyar Műhely, Párizs.*)

„Lehetséges-e... játékszabályokat olyannyira önállóvá tenni, hogy a játék játékosok és kártya nélkül se szűnjék meg?” — kérdi.

Nem tudom. De az biztos, hogy a játékszabályok megszüntetésével a játék végre önálló lesz. Önálló játék a szókkal, formai szabályok, aktuálpolitikai mondandók, cselekvési program görcsös játékba-erőltetése helyett. Játék a szókkal. Észjáték.

„Andrássy út / Sztálin út / Népköztársaság útja /Boulevard du Montparnasse...” — tárul elénk kötő- és töltelékszóktól tisztán egy ÚT. És Bujdosó Alpárnak eme út végén kisujjában lehet, amit fiaink *Tamkó Sirató* után fél századdal is alig sejtenek: hogy ma a „vers” két- de inkább háromdimenziós, s nem a balról jobbra, balról jobbra tört egydimenziójában feszeng.

„— Lehet-e egymás mellett koncentrációs tábor és kultúra?

— Egyesíteni kell a kettőt, Mulligan.” — korbácsol meg minket, pedig fantáziája — Weimar-Buchenwaldban is jártam — nem szaladt nagyon előre.

Tudom, hogy hál'istennek Bujdosó költészetében nincsenek „versek”, tudom, hogy nyilvánvalóságában is ritka területen hódít — ahol a párizsi Nagy Pál, Papp Tibor is —, de hogy hogyan sáfárkodik e gazdagsággal, jól-e, kapzsin-e, azt könyvkiadásunk és hiányos nyelvtudásom hibájából lemérni nem tudhatom.

Hasonlóan fogékony az újra a hatvanas évek — *Tolnai Ottó, Domonkos István* — óta a fiatal jugoszláviai magyar líra. *Szombathy Bálint, Veszteg Ferenc, Sziveri János* (stb) mégoly kitűnő húszéveskori lírai kalandozásai után, az *Új Symposion* folyóirat és a *Gemma könyvek* nívós környezete után is felüdülést jelentett számomra *Benedek Mária*

A képernyőn havazik

című versfüzete. *Fórum Könyvkiadó, Újvidék.*)

Mi ez a sok kis írás, melyekért nem átallottam 6,50-et kiadni?

Érdekes, pontosnak tűnő szociográfiai észrevételek sorozata — minden kis megfigyelés majdnem lírává csupaszítva-öltöztetve. Fiatal ápolónő a szerző — 17 éves kora óta publikál —, biciklivel járja a falut, dolgozik, figyel.

„Ennek a J-nek az anyja most a második felesége egy rokonod első férjének. Ennek a J-nek az apja az első férje annak az asszonynak, ahonnan most jössz. Az asszony a J apjának a harmadik felesége, és J anyja második felesége volt az embernek. Az első feleségétől van egy fia, aki egy kolléganőd férje. A kolléganőd anyjának második férje együtt dolgozik J anyja második férjével (aki első férje a rokonodnak), és a rokonod második férjével.

Jó nagy, komplikált család.”

Ismeri tehát a falut. Faluját. Figyel.

És szó sincs formabontásról. Lírai napló csupán. De lírai. De napló.

B. Kiss Tamás

Szőcs Géza versei

A mozdonyvezetők

— Ma itt járt két mozdonyvezető — mesélte kedvesem, aki a vasút mellett lakik. — Bejöttek a házba, és vizet kértek — folytatta. — A kazánba kellett nekik. Aztán hívtak, hogy menjek velük. Megmondták, merrefelé tartanak, de elfelejtettem annak a városnak a nevét. Lehet, hogy nem is várost, hanem egy vidéket neveznek így. — De én nem mentem velük — fejezte be kedvesem, aki a vasútnál lakik.

Igazat mondott. Az egyik látogató ugyanis én voltam, mozdonyvezető-álruhában, feketére kormozott képpel. Ilyen mozdonyvezetők ma már nincsenek, és ezt bizonyára ő is tudta. Azt is sejthette így, hogy egyikük én vagyok, nem más. Azt hiszem, ezért is nem jött velünk Maléziába.

A jóreménység

Ismersz te engem? Na jó mondjuk, hogy tudsz rólam ezt-azt. Ilyeneket, hogy esténként veszem néha a franciakulcsokat, a csavarhúzót, a sublert, a hegesztőpisztolyokat, és egész éjjel fönn kovácsolok a város határában, azon a lezuhant repülőgépen. Térdig érő fű nő benne, a repülő kapuja nyikorog, ahogy lenyomom a nagy görbe rézkilincset. Minden hétfőn a repülőt javítom. Ezt tudtad?

Szóval nem tudsz rólam semmit, ami jellemző volna vagy sokatmondó, akkor meg hogyan is szerethetnél? Mondd ki például hangosan: Gé... — na, ugye. Fogadni mertem volna, hogy nem jól ejted. Hát lehet így? Egy orosz bálnavadász-vitorlás viharba került Afrika csúcsától nem messze. A Jóreménység Fokát akarták megkerülni. A kapitány és a másodtiszt a parancsnoki hídon álltak, szemüket nyugatnak szögezve. Az orkán állandóan visszavetette őket kelet felé. A két tiszt már negyvennyolc órája ott állt vizesen, szemük előtt meszszelátót tartva. Egészen összefagytak, mire egyikük felkiáltott:

— Misz Dóbräj Nagyezsdi! Vot Misz Dóbräj Nagyezsdi![1]

Valóban: a Jóreménység Foka volt. Egész közel hajóztak el mellette — néhány méterre — a másodtiszt szeretett volna kilépni a fokra, de tudta, hogy ez lehetetlen. Bekopogott a kapitányhoz. A kapitány, ágyán hanyatt fekve, olvasott. — Mit olvasol? — kérdezte a másodtiszt. — Leiningen-Westerburg Károly búcsúlevelét feleségéhez[2] — felelte a kapitány.

Látod, úgy kell ejteni az én nevemben is a gét, ahogyan a kapitány ejtette akkor.

[1] A Jóreménység Foka! Né, a Jóreménység Foka!

[2] Szó szerint: Prássálnoje piszmó Karolja Lejningena-Veszterburga zsényé.

Bűvöl-ő

Balettok könyve

A Balettok könyve mindkét kiadása régóta keresett kézikönyv a könyvkereskedésekben. A második kiadás óta eltelt közel húsz év után, a magyar balettélet fellendülése, a repertoár változása, gazdagodása, az újabb irányzatok térhódítása miatt az új kiadás teljes átdolgozásra szorult. Módszerében nem változott: ez is, mint a régebbi, nemcsak a balettok leírásával foglalkozik, de a műfaj történetét, a különféle stílusirányzatokat és jelentős képviselőik pályafutását is ismerteti. Felöleli a legújabb, nálunk is meghonosodott, sikert aratott darabokat, koreográfiákat, stílusokat, 1977-ig. Ötven balett ismertetőjét találja itt az olvasó, valamennyi a budapesti Állami Operaház, illetve az Erkel Színház repertoárjáról való. A kötetet ezúttal is a szakkifejezések jegyzéke, cím- és névmutató egészíti ki. Sok szép fotó színesíti a kitűnő szakember írta, kézikönyvként, kalauzként használható, a széles nagyközönségnek szóló könyvet. (Gondolat)

Őszi napsütésben

Rendhagyóan fiatal igazgató

1980. május 1-től a Radnóti Miklós Színpadra új gazdasági igazgató került: Nyikos István. A név bizonyára sokak számára ismert, hisz immár hosszú évek óta ő egyetemünk népitáncegyüttesének vezetője. Sőt, legutóbb a Kinizsi kollégiumban gyerekek részére szervezett táncházat.

— Én magam is 1968 óta népitáncos vagyok, és talán ez indított el azon az úton, hogy valamilyen kulturális területen helyezkedjenek el.

— *Különösen szerette a színházat, azért választotta ezt munkahelyéül?*

— Nem. Nem is jártam túl sokat színházba.

— *Az egyetem elvégzése után rögtön színházhoz került?*

— Nem. Ipar szakon végeztem, friss diplomásként két és fél évig a Gép-, és Felvonószerelő Vállalatnál dolgoztam elemző közgazdászként, de rosszak voltak a tapasztalataim a vállalat szakmai színvonaláról, a vezetésről, stb. Ekkor kerültem kapcsolatba a Tanács Művelődésügyi Főosztályával, amelynek akkoriban az volt a terve, hogy gyakornokokat vesz fel színházakhoz, és így 1975-ben alkalmaztak a Madách Színháznál. Egy évig, szinte mindent csináltam, a színház gazdasági életének minden területén dolgoztam. Ezután megüresedett a belső ellenőri állás, és átvettem azt a munkakört is. Úgy nevezhetném, hogy gazdasági mindenes voltam. Mert, ha az igazgatónak valamilyen gazdasági ügyben állást kellett foglalnia, tőlem kért előkészítést. Ha tárgyalni kellett, többnyire engem küldött. Jól éreztem magam a Madáchban, noha a színházi állásnak is vannak hátrányai. Például a színháznál nem „divat” az, hogy valaki fiatalon legyen vezető. Ilyen vonatkozásban erősen konvencionális nézetek uralkodnak. Ha végignézzük a gazdasági igazgatókat, mind 55—60 év között vannak.

— *És ön? Hisz igazán fiatalon lett a Radnóti Színpad gazdasági igazgatója. Hogy került önre a választás?*

— Körülbelül két éve felmerült annak szükségessége, hogy a Radnóti Színpadon újítsák a vezetést, azóta keresett embereket a Tanács Művelődésügyi Főosztálya, de nem talált. Ha rosszmájú akarnék lenni, azt mondanám, hogy azért kaptam meg ezt az állást, mert más nem vállalta el.

— *És miért nem vállalták el? Olyan nehéz, felelősségteljes itt a munka?*

— Semmivel sem nehezebb, mint más színháznál. A magyarázat: nagyon rossz állapotok voltak — bizonyos mértékig még vannak is. Több ellenőrzés volt itt az elmúlt években, melyek során kiderült, milyen sok gazdasági és szervezeti problémával küzd a színház. Ezeket a régi vezetés nem tudta megoldani. A színházi gazdálkodás rendkívül összetett. Rengeteg dolog még szabályozatlan, csupán hagyomány és szokásjog alapján dől el. A színházi gazdálkodásban még nem minden területen fogalmazódtak meg a tennivalók fehéren-feketén és talán emiatt is volt, hogy ebben a színházban a gazdasági munka nagyon alacsony színvonalon folyt, ez indította a tanácsot, hogy változtasson. A régi gazdasági igazgató most lett nyugdíjképes, és a helyére én kerültem.

— *Mit tesz ön a hibák orvoslása érdekében?*

— Egyrészt személyi, másrészt szervezeti változásokat. Például kicseréltük az egész szervezési gárdát, amelytől tulajdonképpen a színház bevétele függ. Másrészt pontos munkaköri leírást készítettünk minden dolgozónk számára.

— *Az új gazdasági szabályozók, vagyis a takarékosság mennyiben jelentkezik a színházaknál?*

— Természetesen színházakra vonatkozó direktívák is megjelentek. Az eddigi gyakorlat az volt, hogy az állami támogatás összege évenként nőtt, hiszen az árak is emelkednek. De tavaly az történt, hogy egyrészt minden színháznál csökkentették az állami támogatást, másrészt 1980-ra eleve kevesebb támogatást adtak, mint 1979-re. A színházban mindenki érdekelt a kiadások csökkentésében és a bevételek növelésében. A produkció határozza meg, hogy mennyire lehet takarékoskodni. Vannak olyan kiadási tényezők, amelyek eleve adottak, amin nem lehet változtatni. (Pl. épület bérleti díja stb.). A szakmai kiadásokat lehet inkább csökkenteni, amik a színpadot érintik, ilyenek a világítás, díszlet, jelmez.

— *Ez a tény rá fogja nyomni a bélyegét a produkciókra?*

— Nem biztos, de előfordulhat. A támogatáscsökkentés elsősorban a dologi kiadásokat érinti, nem a személyi béreket. Arra természetesen nincs lehetőség, hogy egész különleges kiállítású darabokat vigyünk színre, és emellett kevesebb bemutatót is fogunk tartani. Ez utóbbi nem feltétlenül rossz, legalább ki tudunk játszani egy-egy darabot.

— *Mennyire állt közel önhöz a Radnóti Színpad profilja, amikor idekerült?*

— Semennyire. A Madách, ahonnan eljöttem, repertoár színház, ahol néhány darabot játszanak, ezeket viszont hosszú ideig. A Radnóti Színpad pedig irodalmi színház, egész más profilú, sokkal szerteágazóbb. Ennek következtében több munkát is igényel.

Milyen lesz az új pg-jegyzet?

Az elsőéveseket leginkább foglalkoztató kérdés az, vajon milyen új tankönyvet kapnak kézhez a tavaly még „forgalomban” volt programozott kapitalizmus politikai gazdaságtana tankönyv helyett. Jobb lesz, más lesz, s egyáltalán milyen lesz?

Ezért fordultam Szabó Kálmánhoz, a politikai gazdaságtan tanszék vezetőjéhez, hogy előzetest, ízelítőt adjon lapunk számára a nyomdai összekötés fázisában levő első félévi jegyzetről.

*

— Miért került sor az új jegyzet megírására? Elavult lett a régi?

— Szakítani akartunk azzal a régi beidegződött formával, felépítéssel, mely annyira jellemző volt az utóbbi évtizedek tankönyveire. Két okból: 1. A tudomány mai problémáinak méltó teret kellett adni. 2. Közelebb akarjuk hozni a politikai gazdaságtant, a tananyagot a mai élethez. A régi könyvek szerkezete alapjában véve tükrözte a politikai gazdaságtan kifejlődésének történeti hányatottságait. A diákokat leginkább a mai élet gondjai foglalkoztatják és az alapigazságokat is ehhez kapcsolva célszerű oktatni. Ezért került sor arra a szerkezeti átrendezésre, amely az új jegyzetben tapasztalható majd.

— Milyen lesz a felépítése a jegyzetnek, milyen koncepció alapján készül?

— A hagyományos tananyag két részre oszlott; egy tanév a kapitalizmus politikai gazdaságtanára, és a második tanévben a szocializmus otatására tértünk át.

Az első félévi anyagban az ökonómia általános alapelveit kívánjuk megismertetni. Lényegében ez lesz az „alapozó” félév. Itt ismertetjük meg a hallgatókkal az általános kategóriákat, alapösszefüggéseket, alapfogalmakat. Úgy próbáltuk összeállítani ezt a részt, hogy kapcsolódhasson a mához. Hogy a hallgatók a megismert fogalmakat azonnal alkalmazni is tudják, akármelyik gazdasági formát is tekintik.

Ezután a következő félévben kerül sor a kapitalizmus, a harmadik félévben pedig a szocializmus politikai gazdaságtanának oktatására. Ezt követően a negyedik félévben a nemzetközi gazdaság elméleti kérdéseivel kívánunk foglalkozni.

A jegyzet megírására egy szűk körű szerkesztő bizottság alakult. A bizottság tagjai személy szerint felelősek egy-egy félév jegyzetének tartalmi összehangolásáért és megírásáért. Az első részt Fekete Ferenc, a másodikat Szamarasz Oresztész, a harmadikat Erdei György, a negyediket Zelkó Lajos professzorok készítették. Köréjük sorakoznak fel a tanszékünk oktatói és a más munkahelyen dolgozó kollégáink, akik előtanulmányokkal, képzési tapasztalatok közlésével, a készülő anyagok bírálatával segítik munkánkat.

— Milyen előkészítő munka előzte meg a jegyzet megírását? Régóta felvetődött probléma-e, vagy csak az utóbbi idők „terméke” ez az új tananyag?

— Ennek az új formának a gondolata négy évvel ezelőtt született meg. Sok-sok tapasztalat elemzése, számos hazai és külföldi eredmény mérlegelése alapján jutottunk erre a tantárgystruktúrát megváltoztató elhatározásra. Különben kísérletként már alkalmaztuk ezt a formát, Zelkó Lajos írt egy 400 oldalnyi kéziratot, amelyet Bock Gyula tanársegéd közreműködésével a tavalyi év folyamán egy kísérleti szeminárium keretében már oktattak is és a II. tanévben visznek tovább. Az eredményeink nagyon biztatóak.

Ezt követően áprilisban a Művelődésügyi Minisztérium Politikai Gazdaságtan Szakbizottságával és más meghívottakkal tanszéki értekezleten vitattuk meg a kísérleti szeminárium tapasztalatait, s a bizottság pozitívan foglalt állást. Ezután kértünk és kaptunk támogatást felelős szervektől.

— Mennyire támaszkodik ez a jegyzet a belső kutatómunkára, beleépül-e?

— Mindig csak azok a kutatási eredmények kerülnek a tananyagba bele, amelyek már kiforrottak, s elfogadottak.

Épp az volt az előző könyv egyik hibája is, hogy évtizedek során számos egyéni kutatási eredményt beleépítettek, majd alakítottak tovább. Ezek önmagukban véve helytállóak voltak ugyan, de így nem lett egységes a könyv, nagyon sok volt a szerteágazó vonal.

— Mi a céljuk ezzel az új formációval?

— Az a szándékunk, hogy a gazdasági élet legelemibb érzékelhető jelenségein keresztül vezessük rá a hallgatókat a marxista ökonómiai gondolkodás logikájára.

Azt szeretnénk elérni, hogy a hallgatók mindennapos élményeihez is kapcsoljuk a legelvontabb és a legegyszerűbb fogalmakat, sőt, hogy többségük már az első félévben kezelni tudja a legfőbb ismereteket.

— Milyen terjedelmű a jegyzet? Több, vagy kevesebb, mint az előző évben?

— Terjedelmében kevesebb lesz, mint a programozott tankönyv, de tananyag jellege sokkal jobban kidomborodik. Ebből következik, hogy bár mennyiségre kevesebb, de általában elmélyültebb tanulást, önállóbb gondolkodást igényel. Ezzel is azt szeretnénk elérni, hogy ne biflázva, hanem a megismert új dolgokat alkalmazva tanuljanak. Természetesen itt sem élhet meg senki alapvető fogalmak, összefüggések pontos megtanulása nélkül, ez elkerülhetetlen.

— A kötelező irodalom száma nőni fog?

— Nem fog jelentősen változni, körülbelül annyi lesz, mint eddig.

— Jelenleg a tankönyv első része készül, amely az alapfogalmakat tartalmazza. Úgy tudom, folyamatosan készülnek a jegyzet további kötetei. Figyelembe veszik-e a hallgatók észrevételeit, javaslatait is?

— Természetesen. Kérjük, sőt igényeljük hallgatóink észrevételeit, javaslatait. Ez a jegyzet még új, tehát bizonyos szempontból kísérleti stádiumban is van. Ezért, amint véget ér a félév, felhasználva az oktatói és hallgatói tapasztalatokat, átírjuk, javítjuk. Jövő szeptemberben már az átalakított első kötetet kívánjuk közreadni. És ez minden félév anyagára értendő. Három-négy év alatt akarjuk a végleges formáját kialakítani az új tankönyvnek.

— Hallottam a szemináriumok ezután háromórások lesznek. Miért? Mennyiben változik meg a szemináriumok eddigi menete?

— Most minden tanár számára többet jelent a szeminárium a szokásos tanítási és ellenőrzési alkalomnál.

Az óra első részére inkább a számonkérés lesz jellemző, az elmúlt óra anyagának feleelevenítése és természetesen a hallgatók felkészülésének a lemérése is. A második részben pedig az adott témával kapcsolatos elméleti, gyakorlati problémák megbeszélésére kerül sor. S itt kapnak teret az új, a mához kapcsolódó aktuális kérdések, esetleg új ötletek, témák feldolgozása.

Természetesen ahhoz, hogy ez a forma sikeres legyen, nemcsak a mi szándékunk szükséges, hanem a hallgatók megfelelő hozzáállása is.

*

Az oktatóknak és a hallgatóknak egyaránt kívánjuk, hogy az új tankönyv beváltsa a hozzáfűzött reményeket.

Madarász

Ő is tetszik valakinek. Fotó Simonyi

„Álmom egy albérlet”

LAK – HAT – LAK?

Nem tudom, ki hogy néz az új tanév elé — hát én senkinek nem kívánom, borulátó, komor hangulatom.

Azt hiszem, ezt sem a pestiek, sem a kollégisták nem érezhetik igazán, legfeljebb csak elképzelni tudják, de hát még belegondolni sem érdemes! Mégis belekényszerül az ember, de mégha csak a fejem fájna miatta, azonban hamarosan saját bőrömön fogom érezni helyzetem hátrányát. Miről is van hát szó?

A fővárosi albérletekről és azokról az emberekről, akik lakásbérlőkké kényszerülnek válni.

Bár teljes szívemből kívánom, hogy minél kevesebb hallgatónak legyen ez probléma, mégis fontosnak tartom, hogy a szerencsés többieknek is fogalmuk legyen róla. Véleményem szerint ugyanis az albérletek ügyét nem lehet pusztán csak személyes gondként felfogni — ahhoz túlon túl sokunkat érint — mondhatnám inkább, hogy társadalmi problémáról van szó.

Amit az idén, azaz az elmúlt hetekben éltem át „albérletkutató” útjaim során, igazán ledöbbentő és elkeserítő. Két éve lakom albérletben — mind ez ideig semmiféle károsodás emiatt nem ért. Igazán nem panaszkodhatom — utólag tudom csak valójában fölmérni — igen jó helyem volt mindig.

Az idén viszont új „lak” után kellett néznem: sajnos. Kollégiumról persze szó sem lehet; ismerve a szűkös lehetőségeket és „pompás” szociális helyzetemet. Maradt tehát továbbra is megoldásként az albérlet. Címet most is „rengeteget” találtam a különböző egyetemek KISZ-bizottságain gondosan összegyűjtött dossziékban, de ami a címek mögött lapult, azt álmomban sem gondoltam volna. Az úgymond normális albérleti díj az idén 1200—1300 forint körül mozog. Ami drágának számít, az 2000 forint — netán még a rezsi is rájöhet —, de találtam egy olyan hirdetést is, ahol állandó ügyfélre tartottak igényt napi 260 forintért!?! Ezt talán nyáron külföldieknek szánt idegenforgalmi szobáért el tudnám képzelni. de diákszállásért?!

Nem is tudom, hogyan kerülhetett ez a hirdetés egyetemistáknak szánt ajánlatok közé!

Volt persze még egy pár gyanúsan olcsó megoldás, de az első telefonhívások után kibújt a szög a zsákból; cukorbeteg öreg néni ápolása, 8 éves unokahúg számtan — netán angol — korrepetálása, 4 éves kislány éjszakai felügyelete, esetleg a házinéni érettségiző gyermekének megfelelő szellemi színvonalú házi társalkodó szerepe lett volna a bérlet ára, a 700—800 Ft-on túl. Kérdés, hogy egyáltalán minek nézik az embert és kinek éri ez meg? Hallottam például arról, hogy elutasítottak egy testvérpárt csak azért, mert az idősebbik lány nem egyetemista. Mintha ő mérgezte volna a levegőt. De más szempont miatt sem fogadják szívesen a dolgozókat.

Az egyik főbérlő volt olyan kedves és nem rakta le rögtön a kagylót, amikor meghallotta, hogy nem egyetemista az érdeklődő — és még fel is világosított a határozott elutasítás ellenére, hogy mi a kifogása az illető ellen. Ő csak diákokkal tárgyal, mert csak azoknak a szülei képesek kifizetni a szobáért kért összeget. És ezt meg is teszik a megbízható partnerek — mármint a szülők — többnyire gondolkodás nékül. De hát mi mást tehetnének? Igaz is; az állam ingyen taníttat, ha egy kicsit megerőltetem magam a tanulásban — talán még ösztöndíjat is kapok, hát miért ne fizetnék ki a szüleim azt a kezdő értelmiségi félfizetését elérő, vagy akár meghaladó összeget, amit egy szobáért kérnek? Hisz meg kell húznom valahol magam és elvégre a jövőmről van szó; tanulnom kell!? Vagy nem?

Elgondolkodtató, hogy sokan egész lakásokat és lakrészeket adnak ki. (Ezt most kivételesen nem a bérlők szempontjából vizsgálom.) Ennek a bére általában 2500 forinttól 6000 forintig terjedhet, rezsi nélkül. Tehát egy személy, esetleg egy család tulajdonképpen munka nélkül jut a fizetésével egyenlő, sokszor azt meghaladó nagyságú jövedelemhez. Az albérlet üzletté vált, sokszor elrugaszkodva attól is, amit nyújtanak érte. A főbérlők többsége az albérletek kiadásával próbálja betömni anyagi helyzetének réseit, esetleg minél hamarabb ily módon siet meggazdagodni. És a kiszabott csillagászati összegeknél az áremelkedésekre hivatkoznak. A kereslet sajnos akkora, hogy a lakást kiadók malmára hajtja a vizet. Fölénybe kerülnek a piac törvényei szerint is. Többször úgy fogadták „magas igényeimet” a kiadók: „Tetszik, nem tetszik. Nem vagyok magára rászorulva. Akármikor jön maga helyett húsz másik albérlő, aki szívesen kap az ajánlaton...”

Szóval az ember húzza össze magát, aztán örüljön, ha talál egy szobát! Mert végül is kénytelen beadni a derekát — ki több, ki kevesebb szerencsével — vigasztalásul arra gondolva, hogy „ezt a pár évet majd csak kihúzom valahogy”. Sajnos sokan közülünk a pár évre kénytelenek lesznek még pár öt évet ráhúzni — akik Pesthez lesznek kötve munkájuk révén is — ezúttal akár családostól. De ez még a jövő zenéje, előbb az iskolaidőt kell lehúzni valahogy.

Itt állok hát még mindig „hontalanul”, hátam mögött sok-sok eredménytelen próbálkozással. Fülemben az utolsó telefonhívással: „Tárgytalan, tárgytalan, tárgytalan...”

K. H.

A rekonstrukcióról

INTERJÚ DOBROVITS IVÁNNAL

Csaknem egy évtizede már annak, hogy egyetemünk első rekonstrukciós terve elkészült. Dobrovits Iván rektorhelyettestől kértünk interjút az akkori elképzelésekről, a felújítás jelenlegi helyzetéről, valamint kilátásairól.

— Az egyetem első rekonstrukciós terve a hetvenes évek elején készült el, és több alternatívát tartalmazott. A tervek már magukban foglalták a sürgősen megoldandó feladatokat (az elektromos hálózat cseréje, a fűtés korszerűsítése stb.), de sok nagyobb jellegű fejlesztés körvonalait is rögzítette (pl. uszoda építése). Az elképzelések azonban csak a tervvázlatokig jutottak el, komolyabb tervezési munkákra nem került sor. *A rekonstrukció felgyorsulását a hetvenes évek második felében a vakolatomlás és ennek következtében az oktatás kétheti szünetelése indította el.* Kiderült ugyanis, hogy az épület tetőszerkezete elkorhadt, ki kell cserélni. A legfelső emeleten a födém beomlásának veszélye miatt a helyiségeket le kell zárni, és *födémcserét kell végezni. Ki kell cserélni az elektromos, víz-, fűtés-, csatornahálózatot.* Az egész épületben a mennyezetvakolatot le kell verni, újra kell vakolni. *Életveszélyessé vált a nagy előadók és az aula üvegtetője,* korrodált a vasszerkezet, éppen ezért *le kell bontani. Lépcsőházakat, lifteket kell építeni, valamint a pincét újra kell szigetelni.* Ezek csak a legfontosabb műszaki jellegű feladatok. Az oktatás fejlesztésére vonatkozó különböző párt- és állami határozatok (például a kiscsoportos oktatás növelése, ennek következtében a növekvő teremigény) is nyilvánvalóvá tették, hogy az egyetem az adott épületben és területen a meglevő technikai felszereltség mellett az oktatási reformok követelményeit nem képes teljesíteni.

— Milyen intézkedések történtek a vakolatomlást követően?

— Az OM és ÉVM miniszteri szinten a KKM-mel egyetértésben megegyezett abban, hogy *a rekonstrukciót* — magyar kapacitás hiányában — *lengyel kivitelezővel* végezteti el. Erre a célra *az OT elnöke tízmillió rubel keretet jelölt meg.* Az oktatási miniszter *a Műszaki Egyetem közlekedési karának épületét az MKKE-nek átadta részben a jelenlegi helyzet enyhítésére, s nem utolsósorban az oktatási reform adta követelmények teljesítése érdekében végleg.* A tervezéssel a KÖZTI-t, a kivitelezés koordinálásával, korlátozott részvétellel a KÖZÉV-et, a lebonyolítással a MŰBER-t bízták meg. A Ráday utcai kollégium építését bevonták a rekonstrukcióba és a kivitelezést a lengyel vállalat végzi. Az egyetem működésének funkciótervében *új könyvtár építése is szerepel.* A rekonstrukció *befejezése után az egyetem három helyen helyezkedik el: a Makarenkó utcai épületben (Nyelvi Intézet), a Kinizsi utcai épületben (Módszertani tárgyak tanszékei, KTI, Könyvtár), a Dimitrov téri központi épületben (elméleti, ágazati és funkcionális tanszékek).*

— Jelenleg hogy áll a rekonstrukció, s mik a kilátások?

— *Elsőként a Ráday utcai kollégium építése indult meg.* Néhány tervezői és kivitelezői akadály ellenére valószínűsíthető, hogy *a kollégium 1980. végére, illetve 1981 első negyedében elkészül.* Ezzel az egyetem egyik lényeges problémája oldódik meg. *A könyvtár kiviteli terve elkészült.* A lengyel kivitelezővel való szerződéskötés sajnos több mint három hónapot késik, ami a kivitelezés még nagyobb arányú csúszását fogja eredményezni. Könyvtárunkat *az eddigi tervek szerint 1983 első negyedében kellene üzembe helyezni.* A szerződéskötéssel kapcsolatos akadályok miatt *az üzembe helyezés csak 1983 végén vagy 1984 elején lehetséges.* A rekonstrukció része még a központi épület mellett *a kazánház építése.* Átszervezési problémák miatt *egy év késésben vagyunk, de az építkezés* — döntően lengyel kivitelezőkkel — *1980 őszén megindult.*

— Úgy tudjuk, hogy a Zsil utcai épület is felújításra szorul.

— A kiviteli tervek már el is készültek. *Ez az épület azt a célt szolgálja, hogy a Dimitrov téri főépület felújításakor, annak részleges kiürítése a Zsil utcai épületbe való átköltözéssel oldható meg.* A Zsil utcai épület tehát egyik döntő pontja a rekonstrukció végrehajtásának. *A Műszaki Egyetem csak részben adott át épületrészeket,* s változatlanul üzemeltet laboratóriumokat, tanszékeket. Az épület felújításához mindaddig nem tudunk hozzákezdeni, amíg a BME ki nem költözik, ezt viszont csak 1982-re jelezték (amikor elkészül az úgynevezett Duna-parti épületük). *A felújítást ilymódon 1982 végén, 1983 elején tudjuk csak elkezdeni.* A munka hozzávetőlegesen közel egy évig tart, a főépületből való kiköltözés és *a tulajdonképpeni rekonstrukció csak 1983 végén, 1984 elején indulhatna meg.* Mindent el kell követnünk, hogy a Műegyetem mihamarabb kiköltözzön. A központi épület részleges kiviteli tervei egyébként 1981-ben készülnek el.

— Végül egy egészen aktuális kérdés. Tudomásunk szerint idén télen is sor kerül vakolatverésre.

— Mi is szeretnénk, de úgy, hogy egyszerre csinálnák meg, s ennek érdekében még arra is hajlandók lennénk, hogy megnyújtanánk a téli szünetet, és később kezdődne a második félév.

★

A Papp Bélától kapott legfrissebb tájékoztatás szerint előzetes tárgyalások folynak a vakolatverésről a IV. kerületi Építőipari Szövetkezettel. Ez a vállalat hajlandóságot mutat elvállalni az egész vakolatverést. 25—30 munkással január 5-e táján kezdenék. Ezidő alatt a vizsgák a Zsil utcában, illetve a Makarenkó utcában zajlanának. A végleges szerződéskötésre várhatóan még e hónapban sor kerül.

— si

Nem csak egy tánc volt...

HÍREK

Gólyák a számok tükrében

Régi jó szokásunkhoz híven idén is közzé teszünk egy kis statisztikát az elsősökről.

Az egyetemre idén jelentkezettek között 11 felvételizőnek húsz pontot sikerült elérnie. Huszonhárom diákot 19,5 ponttal, harminckettőt 19-cel, negyvenkilencet 18,5-del, hetvenet pedig 18 ponttal vettek fel. A 15 pontnál kevesebbet elértek közül mindössze heten jutottak be. A 281 elutasítottból többeket főiskolára irányítottak. A fellebbezők közül 45 diákot vettek fel utólag, közülük 17-en fiúk, ők már természetesen katonák. Elenyésző volt idén azon jelentkezők száma, akiknek szülei magas kitüntetés viselői.

Ez évben 401-en tettek sikeres felvételi vizsgát. Idén is a lányok vannak többen, 203-an, 42 gólya fizikai származású. 185 felvételt nyert diák 1980 előtt érettségizett.

SG-napok

Hagyományainknak megfelelően idén is egyetemi napokkal indul a stúdiumos munka. Ezeket idén szeptember 25—26—29-én (tehát közvetlenül az mg-munka után) rendezzük. Ekkor várjuk mindazok jelentkezését, akik nálunk szeretnének dolgozni. Tehát mind elsőéveseket, mind magasabb évfolyamú hallgatókat várunk, s reméljük, hogy idén szeptember 29-e után sokan leszünk!

Párt-vb ülés

Az új tanév első párt-végrehajtóbizottsági ülésére szeptember 12-én került sor. Ez alkalommal négy napirendi pontot tárgyaltak meg. Elsőnek a pártbizottság 1980/81. tanévi első félévi munkatervét. Majd foglalkoztak az egyetem pártbizottságának pártépítés-nevelési és tagfelvételi tervével. Ezt követően a vb meghallgatta az első évfolyam állami és pártvezetőinek beszámolóját az ott folyó oktató-nevelő munka tapasztalatairól. Végezetül a IX. kerület párt-vb megbízottja tájékoztatót adott a kerületi pvb munkatervének azon feladatáról, amely a Külkereskedelmi Főiskola pártvezetőségének irányító munkájával, az eszmei-politikai-szervezeti és cselekvési egység fejlesztése érdekében tett intézkedésekre irányul.

Tájékoztató

Az egyetem tanévnyitó ünnepsége után déli 12 órakor megtelt érdeklődőkkel a tanácsterem. A meghívottaknak Maróthy László elvtárs, az MSZMP politikai bizottság tagja, a KISZ KB első titkára tartott időszerű politikai kérdésekről tájékoztatót.

Új oktatóink

Üdvözöljük azokat az oktatókat, akik az új tanévben egyetemünk falai között kezdik el tevékenységüket. Új oktatónk: Rabár Ferenc tud. főmunkatárs, Bokor Pálné adjunktus (gazd. földrajz tanszék), Zsoldos Olga, Patkós Éva tanársegédek (nyugati nyelvi tanszék), Szántó Zsuzsa tanársegéd (piackutató tanszék), Gádoros Katalin gyakornok (nyugati nyelvi tanszék), Dankovics Viktorné tudományos segédmunkatárs (filozófia tanszék), Polgárné Májer Ildikó gyakornok (technológia tanszék), Köster Gundolf gyakornok (nyugati nyelvi tanszék), Gelényi Csaba és Csomós József tudományos segédmunkatársak (világgazdasági tanszék), Rieger László (agrár tsz.), Erdős Péter (mat. és számtud. intézet), mindketten gyakornokok.

— Idén is dolgozgatunk, dolgozgatunk?

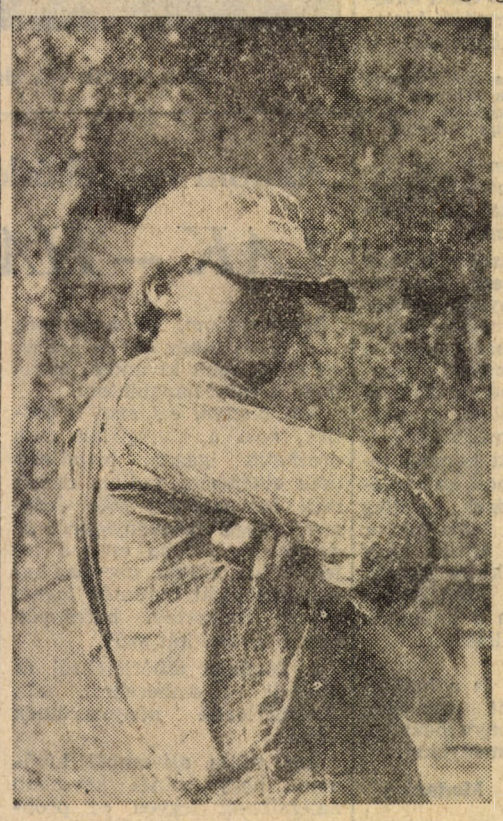

Az ismeretlen szüretelő mellképe

Fotó: Balázs Gusztáv

Válogatott lelemények

FELVONÓHÍD: 1. A színházi vasfüggöny elődje a középkori várjátékok során. Felhúzása után a későn jövő ellenség csak az ostrom után foglalhatta el helyét a várban.

2. Két elromlott lift közötti vészátjáró.

KINGERLICE* 1. Helyesen kín-gerlice, ólomlábú galamb, a Magyar Posta a hollót felváltó, következő szimbóluma. 2. Eredetileg KING EARL ICE, fagyasztott királyi earl. Felengedés után rögtön koronázható. 3. Zumstein vár kazamatája, ide zárták az elnyomottakat és a megbélyegzetteket.

AJATOLLAH: A tarantellah közel-keleti változata, népszerű sahtánc.

AZÁLEA: „As-alea iacta est", Lucretia Borgia kedvenc mondása, avagy „Az arzénkockát beledobtuk a leveskébe!"

HÍMEZ-HÁMOZ: 1. Szerelmi együttlét tetőfokán zavarában krumplit pucol. 2. A csűrcsavart hagyományosan díszítő népi kézimunkát készít.

SEREGHAJTÓ: sport, olimpiai versenyág. Az utolsónak beérkező győz. A magyar bajnokságot évek óta az igmándi „Hunyadi János" csapat nyeri.

UJJPEREC: Csontpótlás ropival

HASPÓK: 1. Az Aranypókhoz hasonló, de élelmiszer eladással foglalkozó, ízeltlábon forgó szaküzlet. 2. Ízeltlábú erős falánkhal. 3. Mindenevő állat, a gyomorkeselyűvel él szimbiózisban. Potroha a sok tortól igen fejlett. 4. Olyan pók, mely hálóját hasnyálból szövi.

MIZÉRIA: 1. Misseria Cordia, a kolduló barátnők főnökasszonya. 2. Folytatásos tévéfilmsorozat, legsúlyosabb fajtája a krimizériai. 3. Nimolé államelnök vezette afrikai ország a Nullár folyam partján a Csőd Köztársaság szomszédságában. 4. Afrikai állam, mely olajszükségletét magyar importból fedezi.

VÍZJEL: 1. Élvezhetetlen bor jelzése a kiváló áruk fórumán. 2. A Rókus Kórház falán elhelyezett tábla, mely nem a mai árszintet mutatja. 3. Zsenik homlokán fellelhető bőrredő. 4. Piskotta. 5. Ivóvíz ízesítése a hamisítás elkerülésére. Úgynevezett vízjeldékben történik.

* Bélyegek nyomásakor keletkező hiba, amikor a festéknek egy helyen nem marad nyoma.

(A félremagyaRÁZOS c. játék 183 résztvevőjétől)

— Az oldal komolyságáért én kezeskedem!

— Sport — Sport —

Albán

— Hová igyekszik fiatalember? — állítja meg a Komjádi uszoda portása a 190 cm-es srácot.

— Edzésre — mondja a megszólított meglepődve.

— Kinek az edzésére? — állja útját határozottan a kapus.

— Széchyére.

— Ja, az más — mondja bizonytalanul, s kétségek között engedi útjára.

Ez még az olimpia előtt történt. Azóta előre köszönnek a bejáratnál Vermes Albánnak.

A Moszkvában a 200 m-es mellúszásban ezüstérmet nyert, 23 éves úszó 1968-ban Egerben — a honi úszósport vidéki fellegvárában kezdte sportkarrierjét. Nyert Európa Kupán ezüstérmet és számos magyar bajnokságot. Fő száma a mellúszás.

— A többi úszásnemmel hogy állsz?

— Korábban nem szívesen indultam vegyesúszásban, háton ugyanis csapnivalóan úsztam. Előfordult, hogy a szurkolók sajátos stílusom miatt maradtak kint a vegyesúszáson. Sőt, 1977-ben, az NDK-ban a közönség felállva szemlélte a látványt. Abban az uszodában azóta is emlegetik a nevem, s minden magyartól megkérdik, hogy Vermes még mindig úgy úszik-e háton. Azért az elmúlt évek alatt ebben is fejlődtem.

— 1977-ben az Újpesti Dózsába igazoltál, majd Széchy Tamás vett pártfogásba. Ki kerülhet Széchy keze alá?

— Nem mindenki. Ő csak azokkal foglalkozik, akikben fantáziát lát, ez pedig nem túlzottan tág kör. Örülhet az, aki nála gyakorolhat.

— Széchy nagyon kemény kezű mester hírében áll. Milyenek az edzései?

— Nem embernek valók. Napi két edzést tartottunk. Békésen ülök az edzés előtt a parton, mikor megjön a mester. Azzal kezdi, hogy óriási hangon elkiáltja magát; „ma véres Albán-húst akarok enni", s ilyenkor már se lát, se hall az ember, máris ugrik be a medencébe. Szintidőket kell teljesíteni, minimális pihenőkkel. A szintidőket ott tudjuk meg, de ezek szinte teljesíthetetlenek, egyszerűen mindent bele kell adni, hogy egyáltalán a közelében legyünk. Aki nem teljesíti, különböző büntető szankciókban részesül. Ezek között szerepel a koki is, ami még annak is fáj, aki csak nézi. Egy-egy edzés után örülök, hogy hazamehetek aludni, nemhogy még különösebb esti szórakozáson törjem a fejem.

— Széchy aszkéta életet követel tőletek?

— Igen, bár ezt ilyen intenzív edzések mellett nem is igen kell követelnie. Bár azért valódi aszkéta életet senki sem él. Egyfajta vagánság, lezserség azonban mindenképpen szükséges, mert mindezt nem lehet görcsös akarással elviselni. Az amúgyis csak csökkentené a teljesítményt.

— Úgy tudom, hogy Széchy még a nyári szünetekben is elment Haragitayékkal pihenni, vagyis együtt töltötték a szünidőt. Ez nagyon jó, kiegyensúlyozott edző-sportoló viszonyra utal.

— Persze, a mester jó kapcsolatot tart velünk, szívén viseli minden tanítványának a sorsát, nemcsak az uszodában, hanem azon kívül is. De ez nem jelenti azt, hogy bármit is engedne a medencében a szigorúságából, a követelményeiből.

— Megéri ez a sok szenvedés?

— Hogyne! Tudod úgy sem a kinzó, nehéz foglalkozások maradnak meg bennem, hanem az eredmény. Mint a mostani olimpiai második hely.

— Mondták egyesek, hogy meg is nyerhetted volna.

— Tényleg jöttek a verseny után néhányan, és sajnálkozva mondták, hogy ha öt méterrel hosszabb a verseny, megnyertem volna. Ezt nem hiszem, ugyanis teljesen kiúsztam magam, nem maradt bennem semmi. Az olimpia előtt a harmadik helyre számítottam, s nagyon örülök az ezüstéremnek, elégedett vagyok ezzel az eredménnyel.

— Lehet ilyen munka mellett egyetemet is végezni? Ezt azért kérdezem, mert Verrasztó TF-es volt, Hargitay az állatorvosira járt, te pedig ide a közgázra.

— A Testnevelési Főiskolát még csak-csak, bár ott is vannak fura dolgok: Magyar Zoli például csak kettest kapott lólengésből, amiben legjobb a világon. A többi egyetemet viszont nem nagyon lehet végezni ilyen terhelés mellett. Én 1975-ben jelentkeztem a közgázra, de két olimpia miatt éveket halasztottam. Egy félévet jártam, de akkor a matek kemény diónak bizonyult. Úgyhogy most elsősként kezdem vagy inkább folytatom az egyetemet, természetesen csökkentett, napi egy edzés mellett. Azt hiszem, még a következő olimpián elindulhatok.

— Hogy díjazták az olimpiai szereplést idehaza?

— A bajnokok százezer forintot, a másodikok hetvenezret kaptak és így tovább a 6. helyezettekig.

— Ti, úszók, egyébként, meg vagytok fizetve?

— Tulajdonképpen nem keresünk rosszul, de számos sportághoz képest jócskán le vagyunk maradva. Nemcsak a focira gondolok, amelyik aránytalanul túldotált nálunk, de például az atléták, a teniszezők, sakkozók is jobban keresnek. Főleg a számtalan nemzetközi díjverseny miatt, ahol óriási összegekért játszanak.

— Azért nektek is van egy Coca-Cola versenyetek és még egy-két hasonló viadal.

— Nagyon kevés van belőlük, s ott sincs az említett sportágakhoz hasonló díjazás.

— Megfelelőnek, reálisnak tartod a sportágak honi hierarchiáját?

— Nem. A foci túlságosan központi helyet tölt be, s így más sportágakat kevésbé támogatnak. Szerintem az úszást például sokkal jobban kellene dotálni, bár ez talán hazabeszélésnek tűnik.

— Miben kell még fejlődnöd?

— Nem vagyok kimondottan jó rajtoló, s ez alkalmanként megnehezíti a jobb eredmények elérését. De ezt lehet gyakorolni.

Albán a olimpia után megkapta a Sportérdemérem ezüst fokozatát. Most már itt-ott felismerik, nevét is precízen le tudják írni, s ha bemutatkozik valahol, talán már nem replikáznak úgy, mint azelőtt, hogy: „ne vicceljen, az egy híres úszó".

Borsi László

Figyelem!

A könyvterjesztő, Gömöri Judit felszólítja azokat, akik megrendelték Kornai János: A hiány című könyvét, legkésőbb egy héten belül vigyék el, mert tovább nem tudja tartani. Előre is köszönettel.

Helyesbítés

„Képernyőn kívül Gubcsi Lajossal" című cikkünkbe amely augusztus 21-én jelent meg, két hiba csúszott. Az egyik mondat helyesen így hangzik: Én ezt a bátorságot személyemben nem vállaltam. A másik pedig: Matematikát, politikai gazdaságtant és történelmet oktatott az a néhány egyetemi hallgató, aki vállalta a Stúdiumban a munkát.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Felelős szerkesztő: FARKASINSZKYNÉ HALAY EDIT
Szerkesztőség: 1093 Budapest, IX. Dimitrov tér 8. Telefon: 174—548
Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felelős kiadó: TILL IMRE igazgató
80—3990. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSONDES ZOLTÁN vezérigazgató